Posamezna številka 30 vinarjev.

Štev. 25. V Ljubljani, v petek, dne 31. januarja 1919. Leto XLVII.

SLOVENEC

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 60·—
za en mesec „ .. „ 5.50
za inozemstvo . „ 70·—

V Ljubljani na dom
Za celo leto naprej .. K 58·—
za en mesec „ .. K 5·—
V upravi prejemas mesečas „ 4·50

Sobotna izdaja:
Za celo leto . . . . . K 10·—
za inozemstvo . . . . „ 15·—

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . . po 50 v
za dva- in večkrat . „ 45 „
pri večjih naročilih primerna popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:
Enostolpna petitvrsta K 1·

Izhaja vsak dan izvzemši ponedeljek in dan po prazniku, ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št 7563. — Upravniškega telefona št. 50.

Dr. J. L.

Poseben ključ.

»Dlakocepljenje, poseben ključ, država še nima končnoveljavno določenih, mej, merodajen ministrski ukaz!...« Tako se je postavil minister za notranje zadeve Svetozar Pribičević (glej »Slov.« štev. 23 z dne 29. jan.) Ne vem, kako bi označil te besede, ki padajo na naš račun. Čudno se slišijo, bridko občutijo: name so napravile vtis jerobstva: Šutj! In vendar ne moremo molčati: v trpljenju in preganjanju smo dorastli in hočemo priti do besede in glasu!

Dlakocepljenje? Bi končno bilo, da ima država že določene meje. A jih nima in v tem tiči poseben ključ in je merodajen ministrski ukaz. Koroško in predvsem Primorsko z Notranjskim naj bi ostalo pri strani. Ali se ne pravi to toliko kot: prepuščamo jih usodi, ki jo je Italija zapečatila?

Slučaj je hotel, da sem prišel do reškega lista »La Bilancia« z dne 18. januarja in začuden bral članek: »Le bugie di Pribicevic«. Vsem bo še v spominu svoječasni dementi sedanjega ministra z ozirom na izvajanja italijanskega žurnalista Luciana Magrini. Na ta dementi je Luciano Magrini odgovoril v »Secolu«: »Podpredsednik Narodnega veča jugoslovanskega, Pribičević, je objavil v nekem zagrebškem listu dementi glede intervieva, ki ga je imel s podpisanim, in izjavil za obrekovanje, da bi on priznal pravico Italije do Trsta in Pulja. Ne bom izražal odkritega začudenja ob tej naivni laži gospoda Pribičeviča, kateri je, navdušujoč se za sisteme, ki bi morali biti premagani za vedno, postal v tej nemirni zarji novih narodov nesposoben in nesrečen zagovornik, ko je smatral prej za oportuno, izjaviti mi (ponovno in izrazito), da se jugoslovansko Narodno veče ne bo dalo zavesti od imperialističnih vplivov in je priznal popolno našo pravico do Trsta in Pulja, a je potem pod pritiskom — posebno iz Ljubljane — hitel dementirati svoje lastne besede, imenujoč jih... podtikanje. Jaz nisem imel ni enega interesa, da bi spreminjal besede gospoda Pribičeviča, in kakor sem podal imperialistične blaznosti ljubljanskih politikantov, ki so zahtevali in zahtevajo Trst in Soco kot mejo bodoče Jugoslavije, bi podal objektivno tudi misli gosp. Pribičeviča, če bi bil enakih nazorov.

Toda gospod Pribičević mi je rekel v pogovoru, ki je trajal približno eno uro in o katerem imam dobesedne zapiske v svoji listnici: »Kar se tiče nas, spadata Trst in Pulj dejansko po pravici k Italiji in smo gotovi, da da Italija vse svoboščine slovanskemu prebivalstvu, ki se nahaja na tem teritoriju...«

Dodam podrobnost. Vprašal sem gospoda Pribičevića: »Kakšna bi morala biti po vašem obmejna črta med Italijo in Jugoslavijo?« Odgovoril mi je in jaz sem zapisal: »Voloska«. Toda čez trenutek je dostavil: »Ne ugotavljajte me, ne dotikajmo se tega vprašanja, povejte samo, da nimamo aspiracij do Trsta in Pulja, do katerih priznamo vašo pravico!«

Videl sem spet gospoda Pribičeviča popoldne, ko sem govoril z admiralom Pricom Dragutinom. Približal se mi je in izmenjala sva nekaj besed. Vprašal me je: »Kaj misli italijanski narod o Jugoslaviji?« Odgovoril sem mu: »Italijanski narod pozdravlja in spremlja s simpatijo neodvisnost in prostost narodov. Bil je Italijan, Giuseppe Mazzini, ki je prorokoval in vroče želel jugoslovansko neodvisnost. Toda imperialistične zahteve in nepravično in provakatorično pisanje jugoslovanskih listov proti Italiji ne morejo drugega, ko odtujiti vam prijateljstvo in simpatije italijanskega naroda.« Pribičević mi je majčkeno suho odgovoril: »Rekel sem vam že zjutraj, da nismo imperialisti in da priznamo vašo pravo do Trsta in do Istre. Časopisje je neodgovorno in ne predstavlja nazorov vlade, sicer pa so tudi v Italiji listi, ki pišejo malo dopadljivo o Jugoslaviji...«

Izjave gosp. Pribičevića glede Trsta in Istre me niso presenetile, ker so odgovarjale onemu, kar so mi izjavili pred in po našem nastopu, srbski minister Spalajković in Franjo Supilo, in po našem nastopu ministra Pašić in Joza Jovanović (znano mi je, da je ta se pred nedolgim ponovil v Rimu uglednim osebi isto naziranje) v Nišu. Nihče ni dvomil o naši pravici do Trsta in Pulja; petrograjski panslavisti in jugoslovanski emigranti — pred vsemi Franjo Supilo — ki so propagirali voino za Jugoslavijo, so govorili samo o Dalmaciji in vsi od Petrograda do Niša, od Supila do Pašića, so priznavali naše pravo do Trsta in Pulja in so se izjavili, da so pripravljeni dati vse garancije, katere bi hotela Italija zahtevati, da zagotovi »nevtralizacijo« dalmatinske obali. —« Tako Magrini.

Na vse to je odgovoril g. Pribičević v hrvatskih listih, da je moral italijanski časnikar govoriti z drugo osebo, ne z njim. Stoji torej trditev proti trditvi. Nam, ki bi rajši verjeli g. Pribičeviću nego g. Magriniju, je neprijetno, da nam notranji minister s svojimi novimi ključi, s še neliksiranimi državnimi mejami, z indirektnim priznanjem italijanske zasedbe sam podira vero vase in ruši svojo verodostojnost.

A mi nočemo več biti v negotovosti. Nejasnosti nam je dovolj!

Pustite zasedeno našo zemljo do besede in ji dajte odgovor! Primorska je preveč trpela, da bi prišla v večno suženjstvo in zato mora priti do tribune, da izve nazore vlade! Slovensko časopisje, ki prinaša voljo in želje in trpljenje zasedene Primorske, daje izraza celokupnemu slovenskemu prebivaistvu Primorske, ki kljub tristotisočim zemljelačnih ne pusti svojih pravic do rodne zemlje, naj govori gospod Pribičević z italijanskimi časnikarji kar hoče. Ne gre za število mandatov, za Primorje gre! In Primorje nam je več kot vezana roka gospoda ministra za notranje zadeve!

Francoska sodba o mariborskih dogodkih.

Maribor, 30. jan. Včeraj dne 29. jan. je dospel v Maribor na obisk h generalu Maistru francoski pooblaščenec major Bouquois, da se informira o ponedeljskih dogodkih v Mariboru. Major, ki je velik prijatelj Jugoslovanov, se je dal natanko poučiti o položaju in o dogodkih zadnjih dni. Opoldne je obedoval v častniški obednici, kjer so mu naši častniki in vojaki priredili vibarne ovacije in mu v čast zapeli več jugoslovanskih pesmi. Francoski gost je izjavil, da mu nobena pesem še ni tako prijala kot slovenska. Nadalje je izjavil, da je on kot zasebnik popolnoma prepričan, da bomo imeli Slovenci na severu in na jugu to, kar nam gre po naši narodnostni meji. Ob 1 uri se je francoski major odpeljal v Gradec, da obišče ondotno francosko kolonijo. Jutri zjutraj se vrne zopet v Maribor ter si ogleda okolico.

Koroške idile.

Velikovec, 29. januarja.

Ameriška komisija, ki je šla na Koroško proučevat ondotne razmere, se je lahko prepričala, da je vsenemštvo na slovenskem ozemlju umetno in plod nasilne nemške agitacije. Ljudstvo po svoji politični preteklosti za samoodločbo ni zrelo, tem manj, ker so zasedli Nemci več kakor dve tretjini slovenskega ozemlja in tam z grožnjami diktirajo Slovencem izjave o samoodločbi. Nemci slovenskih beguncev kljub veljavni vojaški pogodbi v Gradcu, ki jamči popolno svobodo vsem koroškim prebivalcem, niso pustili preko sedanje demarkacijske črte; naše ljudstvo naj ne bi izvedelo, da pridejo Američani in kaj da je namen te komisije. Svoje pristaše pa so povsod obvestili in jim dali navodila, kako naj govore.

Na Djekšah nad Velikovcem so zbrali tudi ljudi iz tujih krajev, da so izjavili ameriški komisiji, da hočejo pripadati Djekšarji Nemški Avstriji, češ, ker gospodarsko ne težijo proti Velikovcu, ampak na Št. Janž pri Mostiču. Ko pa so bili vprašani, kam da vodijo ceste, so pokazali na — Velikovec. Na vprašanje, kaj da so po narodnosti, Nemci ali Slovenci, so izjavili, da so Slovenci. Naši ljudje o komisiji niso bili obveščeni, na kar je bila ameriška komisija že vnaprej opozorjena.

Nemškutarska deputacija je imela na Djekšah kljub temu smolo. V zadrego jo je spravila stara slovenska ženica. Ko je slišala, o čem se pogovarjajo, je izjavila, da so na Djekšah sami Slovenci in da hočejo pripadati pod Jugoslavijo. »Ti-le«, je dejala, kažoč na nemškutarje, »so bili tako naučeni, nam pa niso nič povedali, da pridete.« Ko so žensko vprašali, kako da je ona izvedela za komisijo in prišla tja, je dejala: »Jaz sem prišva cuker kupvat in sem še-le tu slišava, kaj tu marujejo.«

Druga ženska je prišla v Velikovec pravit, da Nemci delijo ljudstvu listke, na katerih so vprašanja, kam hočejo pripadati, in da ljudstvu grozijo, če bi na listkih črtali odgovor, da so za Nemško Avstrijo. Ko je žena v Velikovcu izvedela za ameriško komisijo, se je podala kar tja in tam uprav z žensko energijo, z rokami in besedo, protestirala zoper nemško agitacijo in grožnje.

Ako bodo Američani šli res med ljudstvo in se no bodo ozirali samo na od Nemcev organizirane deputacije, se bodo kljub nemškemu pritisku vendar-le lahko propričali, kaj koroški Slovenci žele. Toda pravo sliko bi Američani dobili šele tedaj, ako bi nemško vojaštvo zapustilo vse slovensko ozemlje in bi imelo naše ljudstvo jamstvo, da se ne povrne več tja grozit, pienit in ropat.

Nemški teror na Koroškem.

Nemško poročilo o amerikanski misiji.

Celovec, 30. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poroča narodno-politični odsek: Ameriška komisija je dne 28. t. m. dospela na Koroško in je posetila kraje Spodnji Dravograd, Labod, Ruda, Grebinj, Vobre, Djekše in Trušnje. Povsod so jih z veseljem sprejeli. Prebivalstvo, ki obstoji večinoma iz slovenskih kmetov, je soglasno izrazilo željo po nedeljeni Koroški v okviru Nemško-avstrijske republike. Na slovenske nagovore jugoslovanskega komisarja so kmetje brez izjeme le nemški odgovarjali. Izrazili so tudi željo po nemških in ne utrakvističnih šolah.

»Junaki« iz Podroščice.

Celovec, 30. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poroča narodno-politični odsek: Z današnjim jutranjim vlakom so se vojaki, ki so se v bojih pri Podroščici ponovno odlikovali, pod povelstvom poročnika von Birkenaua z godbo povrnili v Celovec.

Učitelj Vollmajer izpuščen.

Maribor, 30. Učitelj Vollmajer iz Pernic, ki so ga bili koroški Nemci aretirali pri žigosanju bankovcev v Soboti na štajerskih tleh, se je včeraj vrnil čez Gradec v Maribor. Nemci so ga vlačili na Koroškem iz zapora v zapor pod pretvezo, da je prekoračil demarkacijsko črto, kar ni res. Demarkacijsko črto, in sicer celo štajersko-koroško mejo so prekoračile edino koroške nemške tolpe.

Pred rešitvijo jugoslovanskega vprašanja.

NAČELNA ODLOČITEV MIROVNEGA POSVETA O SAMOODLOČBI NARODOV.

Pariz, 30. jan. »Newyork Herald« poroča: Desetčlanski odbor mirovne konference se je včeraj ob 7. uri zvečer posvetoval o slovanskih zadevah. Najprvo so svoje poročilo predložili Poljaki. Nato je pooblaščenec in zunanji minister češkoslovaške republike dr. Beneš izročil svoje predloge glede mej češko-slovaške države. Statistika, ki jo vsebuje njegovo poročilo, navaja, da bo v mejah češke države prebivalo 10 milijonov Čehov in 3 milijone Nemcev. Odbor mirovne konference je to poročilo z odobravanjem vzel na znanje ter je odklonil statistiko prebivalstva od nemško-avstrijske strani, češ da je napačna. To stališče desetčlanskega odbora mirovne konference je izredno važno tudi za rešitev jugoslovanskega in balkanskega vprašanja, ker je s tem vprašanje samoodločbe narodov načelno rešeno in bo ta odločba merodajna tudi za vse nadaljnje sklepe.

Kakor poroča »Newyork Herald«, je italijanski ministrski predsednik Orlando vzel to odločitev z velikim veseljem na znanje in izrazil prepričanje, da bo na podlagi te odločitve tudi dalmatinsko vprašanje za Italijo pravično rešeno.

Danes sta se Orlando in Diaz razgovarjala s predsednikom Wilsonom o jadranskem vprašanju. Iz tega je sklepati, da se bo mirovni posvet v najbližjih dneh bavil z jadranskim vprašanjem. Orlando je izjavil, da upa, da bosta Wilson in Amerika jadransko vprašanje pravično rešila ter vpoštevala velike žrtve, ki jih je imela Italija, ter da bosta priznala, da so italijanske zahteve narodno utemeljene, v nasprotju s pretiranimi zahtevami drugih narodov. Italijanska vlada bo mogla glede Dalmacije predložiti še veliko ugodnejšo statistiko, kakor jo je predložil včeraj zastopnik češko-slovaške republike za Čehoslovake.

Wastianova ofenziva.

Po volji in krivdi vsenemških hujskačev je prišlo v Mariboru do krvavih dogodkov. Kdor pozna generala Maistra, mariborske politične kroge in slovenske štajerske vojake, nam bo pritrdil, da je popolnoma nemogoče, da bi storili vsi ti sloji več, kakor je absolutno potrebno za vzdržanje reda in miru, za osebno varnost in za spoštovanje in ugled naše jugoslovanske države ter njene narodnosti ob vsem respektiranju pravic minoritete.

Pravi krivec in duševni oče vseh dogodkov je vsenemški poslanec Wastian s svojimi tovariši: Orosel, Jahn, Suppanz, dr. Juritsch, Psriemer, Schmiederer in Kramer, ter nekaj njihovih plačanih priganjačev. Sploh se nam poroča, da so se zadnje dni pred dogodkom prav pridno vozarili nemški visokošolci in oficirji iz Gradca v Maribor. Kako dobro in »na dolgo roko« je bila pripravljena demonstracija, kaže tudi dejstvo, da so se je udeležili Nemci iz drugih obmejnih krajev ter nemska šolska mladina.

Vsak politično razsoden človek je moral tudi opaziti, kako je precej dni poprej Wastian v graški deželni zborници govoril prvo svojo filipiko, da bi ustvaril za svoje poznejše krvavo delo primerno razpoloženje. Po dogodkih je imel zopet Wastian glavno besedo in iz vsakega stavka zveni srd in brezmejno sovraštvo do Slovencev in njihovih voditeljev, zveni pa tudi bojazen, da bi ljudstvo spoznalo pravega krivca in zapeljivca.

Treba je, da opozorimo našo in tujo javnost, kako so ravnali ravno Wastianovi somišljeniki leta 1914. do 1917., kakšne orgije so vprizarjali ob raznih nemških zmagah nad Francozi in Angleži, kako so nam Slovencem obetali smrt in pogin, ker nismo hoteli sodelovati, temveč smo hodili potrtih src in s povešenimi glavami okrog!

Treba pa je končno opozoriti na imena žrtev samih! Ta imena govore najjasneje, kakšen pritisk je bil na nas, kakšne narodne krivice so se nam godile, da imamo ravno v Mariboru toliko poturic. Naše trpljenje v Mariboru in drugih

štajerskih mestih pred vojno in v svetovni vojski je bilo čisto podobno trpljenju francoskega prebivalstva v Alzaciji in Loreni, bilo je podobno trpljenju naših srbskih bratov v južni Ogrski.

Ako ima svet kaj smisla za resnico in pravico, ako niso Wilsonova načela svetu puhla pena, potem gremo mi štajerski Slovenci čistih rok in čistih src naprej, svoji zasluženi lepši bodočnosti nasproti. Ako pa bi nam hotel svet vsenemškim krvolokom na ljubo kratiti najmanjše pravice na naši zemlji, moral bo spoznati ob naših dejanjih, s kakšno strastno ljubeznijo ljubimo mi svojo domovino. Vsenemci Wastianovega kova nam gospodarili ne bodo! Preveč smo v trpljenju dozoreli.

Odmevi mariborskih dogodkov.

Napadalec dr. Senekoviča prijet.

Maribor, 30. Onega tolovaja, ki je pretekli pondeljek, dne 21. januarja prvi napadel policijskega komisarja dr. Senekoviča in ki je pravzaprav povzročil krvave žrtve, je policija šinoči prijela. Fantič se imenuje Hans Tajniker in je sin odpuščenega poštnega oficijala. V njegovem stanovanju so našli tudi samokres, katerega je bil napadalec vzel dr. Senekoviču. Tajnikerja so zaprli.

Voditelj nemškutarjev v zaporu.

Maribor, 30. Orožniki v Gornji Sv. Kungoti so včeraj 29. tvn. prijeli voditelja obmejne nemškutarije, bivšega župana Jožefa Pascola, katerega na krvavi ponedeljek z veliko frankfurterico vodil v Mariboru okoliške nemškutarje pri demonstracijah in je eden glavnih krivcev krvavih dogodkov.

Mrtvi in ranjeni.

Maribor, 30. Pri ponedeljskih krvavih demonstracijah so bile ranjene še naslednje osebe: Alojzij Potschiwauschegg, trgovec, star 35 let; Konrad Halbel, ključavničar južne železnice, 69 let; Jožef Filippek, ključavničar južne žel., 22 let; Edvard Werner, mizar juž. žel., 35 let; Matija Prischnig, mizar juž. žel., 63 let; Vilibald Liebschi, zasebnik iz Gradca, 42 let; Karel Herzog, učenec ljudske šole, 14 let. — Razen mrtvih, katerih imena smo že navedli, so umrli še naslednji: Hermina Suppanz, žena strojevodje juž. žel. in njena sestra Justina Petak, žena premikača juž. žel. Slučaj je hotel, da sta bili ti dve sestri žrtvi ene in iste krogle. Prva je bila zadeta Suppanz, ki je stala v prvi vrsti pred vojaki, in ista krogla je zadela tudi Justino Petak, ki je stala tik za sestro. Trije ranjenci se v bolnišnici še borijo s smrtjo. Uradno dognano je, da je število mrtvih do 7. ure današnjega večera 12, ranjenih je vseh skupaj 41. Med temi ni bilo nobenega Slovenca in nobene Slovenke.

Preganjanje jugoslovan. visokošolcev v Gradcu.

V Ljubljano je iz Gradca prišel slovenski visokošolec in nam sporočil, da so v Gradcu predvčerajšnjim na univerzi, na tehniki in na trgovski akademiji pa včeraj jugoslovanskemu dijaštvu zabranili posečanje predavanj. Tekom včerajšnjega dneva so jugoslovanski dijaki prejeli pozivnice, naj se zglase na policiji. Ko so prišli tja, je policija nekatere pridržala »kot povračilo za Maribor«. Mnogo jugoslovanskih dijakov je policija konfinirala in jim prepovedala, zapustiti stanovanje. Zglasila se je pri univerzitetnem rektorju posebna deputacija jugoslovanskega dijaštva, da dobi pojasnilo, zakaj se je zabranilo posečanje predavanj. Rektor je med drugim izjavil, da nima ničesar proti Srbom in pa Hrvatom, pač pa je zoper Slovence.

Vesti iz okupiranih krajev.

Kakor znano, so pred časom aretirali Italijani v Prvačini in v Gorici družine Orlovo, Pahorjevo in Metodo Ivančič. Obtoženi so bili, da so si prilastili blago avstrijske armade, ki bi morale glasom izdanih odredb italijanskih oblasti pripasti Italijanom. 18. t. m. so sedeli zgoraj imenovani na zatožni klopi v deželnem sodišču v Trstu. Zagovarjal jih je znameniti tržaški zagovornik dr. Robba. Kljub jasnim dokazom nedolžnosti je bil obsojen Oskar Pahor na 1 leto zapora, Stanko Pahor na 10 mesecev zapora in Ivanič Metodo na 5 let, katerega pa jim ni treba nastopiti, če v teku petih let ne zagreše nobenega prestopka.

Iz bovškega kota.

Pri bovški sodniji je bil do sedaj v uradu izključno le slovenski jezik. Takoj, ko so Italijani zasedli naše ozemlje, začeli sta okrožna sodnija v Gorici, kakor tudi višja deželna sodnija tržaška razpošiljati bovški sodniji spise v italijanskem jeziku in zapovedali, da se morajo odslej tudi presidijali, ki so se pisali doslej v slovenskem jeziku, pisati v italijanščini, dasi se je takoj začetkoma okupacije odredilo, da ostane glede rabe jezikov vse pri starem. Tudi na županstva v bovškem kotu prihajajo vsi dopisi izključno le v italijanščini, kljub temu, da v vseh teh občinah ni nihče vešč italijanščine. Slovenska napisna deska nad občinskim radom v Logu pri Bovcu se je nadomestila s samo italijanskim napisom. Ob početku vojske z Italijo so se evakuirale iz vojaških ozirov občine: Trnovo, Serpenica in Žaga ter vas Čezsoški Log. Prebivalci teh krajev so internirani nekje v Italiji. Danes ne obstoja za to internacijo nikak razlog več, a se interniranci kljub temu še ne pošljejo domov. Očividno jih hočejo po možnosti italijanizirati in doseči, da bi pri eventuelnem glasovanju glasovali za Italijo oziroma da bi jih ne bilo doma. V bovškem kotu Italijani niso še nič preskrbeli za aprovizacijo ljudstva. Občinske aprovizacije so končale že pred dvema mesecema poslovati, tako da prebivalstvo ne dobi sedaj od nikoder nikakih živil in je vsled tega izročeno silnemu pomanjkanju. Tudi rudniško oskrbništvo v Rabliu je izključilo mnogoštevilne tamkajšnje rudarje od rudniške aprovizacije, češ da so Jugoslovani in da Rabelj spada pod Nemško Avstrijo. Ljudje so tam popolnoma odrezani od sveta, ker so Italijani meio proti Jugoslaviji hermetično zaprli. Kot v zasedenem ozemlju, so tudi v bovškem kotu Italijani nabili letake, tiskane v slovenskem jeziku, v katerih pozdigujejo Italijo po »svojih novih mejah« in obljubujejo, da bodo za dotične »nove« državljane skrbeli, kakor za druge, in da bodo uživali v kulturnem oziru več prostosti, kakor v nekdanji Avstriji. Kako razumejo Italijani prostost in svobodno izražanje mišljenja, nam priča to poročilo.

Iz Kobariškega kota.

Neljubo jim osebo, kobariškega župana, so hoteli Italijani odstraniti. Pri ljudeh so spletkarili, naj bi mu dali nezaupnico ter ga tako prisilili, da bi odstopil, a ljudstvo se ni hotelo uloviti na te limnice, kljub obljubam, da bodo dobili moko in drugi živež. Tu je aprovizacija zelo slaba in ljudstvo trpi vsled tega pomanjkanje. Italijani delijo tamkajšnjemu ljudstvu samo ono blago, obstoječe iz različnih surogatov, katero so zaplenili bivši avstrijski armadi. Dreženskega kapelana so Italijani aretirali in okovanega v verige pripeljali v Kobarid. Obdolžili so ga, da je jugoslovanski vohun in da zaprli dlje časa, še le, ko so se prepričali, da je popolnoma nedolžen, so ga izpustili. Z vsemi mogočimi sredstvi so Italijani skušali pridobiti ljudstvo za Italijo, ker pa tega niso dosegli, so pričeli sedaj groziti, da, ako ne pojde z lepa, pojde pa z orda.

Ob demarkacijski črti.

Dne 10. t. m. je italijanski karabiner streljal na nekega posestnika in njegovo hčerko, ki sta se vračala zvečer iz gozda z vozom drv proti Cerknici. 22. t. m. se je podal slaboumni kmet, Dolenc, iz Postojne na Javornik. Prišedši k demarkacijski črti (ne ve se, ali jo je kmet prekoračil ali ne) je italijanska patrulja pričela nanj streljati in ga ubila.

Goriški begunci v Vysokem Mytu

so priredili dne 19. t. m. javen protesten shod, na katerem so sprejeli sledečo resolucijo: Mi Slovenci, goriški begunci, zbrani na javnem protestnem shodu dne 9. jan. 1919 na Vysokem Mytu na Češkem, odločno protestiramo proti italijanski zasedbi naših ozemelj. Kot smo bili stoletja branik vsega slovanstva, tako hočemo ostati i v naprej braniti naši svobodni materi Jugoslaviji. Mi Slovenci begunci iz jugoslovanskih občin Opatje Selo, Doberdob, Štandrež in Podgora, zbrani danes tukaj, 300 po številu, zaprisegamo se, da hočemo biti zvesti državljani le pod pokroviteljstvom jugoslovanov, pod slavno dinastijo Karadjordjevićev.«

* * *

Socialisti proti imperializmu.

Trst, 29. jan. (Lj. k. u.) Tukaj je bil kongres italijanske socialnodemokratične stranke, ki se ga je udeležilo 59 delegatov iz Trsta, 18 delegatov iz Istre in 23 iz Furlanije. Govornik Tuntar je nastopil proti imperialističnim tendencam vseh narodov. Absurdno je, je rekel, zahtevati odrešenje do poslednjega Italijana Julijske Benečije. Iz zemljepisnih razlogov nekateri Italijani ne bodo mogli biti združeni s svojim narodom, kakor bodo morale biti žrtvovane skupine slovanskega prebivalstva. — Med mnogimi sklepi socialističnega značaja je bila soglasno sprejeta tudi resolucija, ki smatra kot pogoj kolikor toliko trajnega miru v zmislu Wilsonovih točk splošno, popolno in odkritosrčno izvršitev pravice do samoodločbe narodov in njih svobode, urediti si notranjo socialno-politično organizacijo po svoji volji. V strogem spoštovanju pravice do samoodločbe narodov spoznava kongres edino sredstvo za poravnanje sporov med narodi v medsebojno zadoščenje interesiranih prebivalcev. — Kongres je odobril pristop italijanske socialnodemokratične stranke za Julijsko Benečijo k italijanski socialistični stranki v Italiji. Sodrug Kermolj je izrazil željo, da bi se združila italijanski in jugoslovanski socialnodemokratični politični odsek. To željo je sprejel kongres brez debate z navdušenjem. Izvršilni odbor stranke je dobil nalog, da izkuša pridobiti jugoslovansko socialistično stranko za to združitev.

Italijani internirajo.

Trst, 28. jan. (Lj. k. u.) Včeraj so bili z italijansko vojaško eskorto pripeljani v tržaške zapore pazinski občinski predstojnik dr. Šime Kurelić, sodnik Stanko Rodič, profesor Franjo Frankola in učitelj Josip Ladavec, vsi iz Pazina. Prijeli so odloke, da bodo internirani na Asinari.

Nasilno raznarodovanje.

Trst, 26. jan. (Lj. k. u. — Zakasnelo.) Kakor prihajajo nadalje vesti iz raznih krajev Istre, Krasa in Goriškega, zahtevajo italijanske oblasti po zasedenem ozemlju, da morajo občinski uradi uvesti za svoje poslovanje italijanski uradni jezik. Komisarijat za goriški politični okraj je dostavil občinam tega okraja naslednji ukaz: »Ekscelenca gubernator Julijske Benečije je z odlokom št. 610 odredil, da morajo biti vsi uradni spisi, občinski pečati itd. sestavljeni italijanski. Za kršitve omenjenih odredb so osebno odgovorni župani in občinski gerenti, proti katerim se bo postopalo kar najstrožje.« V primerno presojo te odredbe ne bodi pozabljeno, da v kraških, vipavskih in soških občinah ni niti enega domačega Italijana in da večina občanov sploh ne zna italijanski ali pa premalo, da bi mogla primerno italijanski poslovati. Namen nasilnega raznarodovanja je torej prozoren.

Dr. Wilfan o jugoslovanskem Trstu.

Trst, 27. jan. (Lj. k. u.) Milanski »Il Secolo« od 22. jan. je priobčil pogovor z bivšim dež. poslancem in predsednikom političnega društva »Edinost« dr. Jos. Wilfanom o aktualnih vprašanjih. Verjemite, — je dejal dr. Wilfan uvodoma — za nas je vprašanje življenja in smrti vprašanje svobode. V bistvu, je rekel, da živo želi sporazuma med Jugoslavijo in Italijo, toda kako ga doseči? Teritorijalna meja med Italijo in Jugoslavijo bi morala odgovarjati narodnostni meji, ki bi se mogla s skoraj absolutno točnostjo določiti ob vzhodnem robu furlanske nižine. Tam, kjer se svet začenja dvigati v kraško gričevje, bi moral biti konec Italije, tako da bi Gorica in Trst pripadala Jugoslaviji. Trst ni italijansko, nego poitalijančeno mesto. Čisti, jezgroviti narodnostni značaj starega italijanskega tržaškega mesta je končal pred šestdesetimi, sedemdesetimi leti. Odtlej se pričenja izenačevanje plemen in raznih po sili in po potrebi poitalijančenih narodov, pač vsled neprestanega italijanskega gospodstva v občini. Glejte samo italijanske priimke: šestdeset odstotkov jih je slovanskih. In zemlja, ali naj zemlja ne šteje nič? Čegava last je; kdo obdeluje zemljo tržaške okolice? O, zakaj se je dala Italija preslepiti po tržaški irodentski stranki! Dr. Wilfan je rekel nadalje: Nočemo, da bi bili raznarodeni po sili, pa tudi ne z ljubeznijo. Treba je kar najrazsežnejših popustitev v šolskem, jezikovnem, prosvetnem in gospodarskem pogledu, kar najobsežnejšega priznanja zakonitih pravic slovenske in hrvatske narodnosti. Poslovanju slovenskih šol naj se ne delajo nove ovire z novimi zavlačevanji. Občina ni nikdar hotela ustanoviti slovenskih šol v Trstu in bil bi čin pravičnosti, kaj šele pametne politike, da se pospeši otvoritev slovenskih šol v Trstu vsaj na zasebni podlagi, kakor so obstajale že toliko let. — Tržaški radikalno-nacionalni list »La Nazione« je v številki od 24. in 26. t. m. ljuto napadel tržaškega dopisnika »Secolovega«, da sploh povprašuje Slovence o tržaški politiki in naposled še ljutejše dr. Wilfana. Pustimo v nemar take može, sklepa list svoje napade, pustimo jih v pozabljivosti, kamor jih je potisnila naša zmaga. Pride čas, ko se bomo pogajali o našem razmerju s Slovani; a to storimo z drugimi možmi, ki so manj obteženi po avstrijski preteklosti. Storili tega ne bomo na podlagi avstrijskih pogojev, nego na oni novega lica, ki si ga je nadela zgodovina teh dežel. — V današnji »Edinosti« je podal dr. Wilfan ta odgovor: Tržaška »Nazione« je hudo zamerila milanskemu »Secolu«, da me je njegov poročevalec Carlo Rossi intervieval. Možje, ki so po italijanski zmagi prišli pod kolo, naj ostanejo v pozabljivosti, in ko pride čas za sporazum z Jugoslovani, bodo pač morali drugi stopiti na njihovo mesto. Sprejemam brez drugega: mnogo dela, mnogo odgovornosti mani. Tudi Jugoslovani sami me pač, kolikor sem poučen, ne bodo usiljevali Italijanom po svojem zastopniku: imajo sposobnejših mož. Le nekaj mi bodi dovoljeno reči z vso odkritostjo. Želim, da bi se Jugoslovani sporazumeli z Italijani in to čimprej; enako željo prisojam vsem poštenim Italijanom. Ali ne samo na jugoslovanski, nego tudi na italijanski strani bodo morali v to svrho biti primerni zastopniki in posredovalci. Če smo, morda, na eni strani onesposobljeni v to tisti, ki so jih zadnji dogodki, po mnenju tržaške »Nazione«, potisnili v mrak in pozabljenost, so, mislim, na drugi strani še bolj prava ovira sporazumu tisti, ki jih je val triumfax prinesel na površje kakor peno. Gotovi »Epuritanci« se bodo morali povrniti v zavetje svoje povprečnosti, gotovi izrabljevalci zmage bodo morali utihniti, da prideta do veljave razsodnost in pravičnost. Še se nisem odrekel upanju, da pride do resnične in najbolj umestne epuracije, tako da na primer o vprašanju slovenskih šol v Trstu ne bo imela besedo tržaška »Nazione«, nego samo stvarno, nepristransko presojanje kulturnih potreb domačega slovenskega prebivalstva. — Dr. Wilfan.

Iz Jugoslavije.

Dr. Lorkovičevo glasilo proti Pašiću.

Zagreb, 30. »Novo Vrijeme« se bavi s Pašićevo izjavo o mejah države SHS. V tej izjavi govori Pašić samo o Srbiji. Zdi se, da se Pašić ne smatra za zastopnika države SHS, marveč za zastopnika kraljevine Srbije. Pašić pravi, da je težko potegniti meje v krajih bivše avstrijsko-ogrske monarhije, v katerih žive tako različna plemena. Pašić misli, da ta plemena niso en narod. Državnik, ki tako misli, mora biti odpoklican. To naziranje potrjuje tudi priznanje italijanske »Tribune« in pa »Idee nazionale«.

Jugoslovanski odbor se ni razšel.

Zagreb, 30. Člani jugoslovanskega odbora in pa tajnik jugoslovanske demokratske lige dr. Ivan Gmajner je izjavil, da je jugoslovanski odbor še v obstoju in da se ni razšel in se tudi ne misli raziti, marveč namerava nadaljevati svoje delovanje.

Srbski izgredi proti mohamedancem v Bosni.

Sarajevo, 30. jan. V Bosni pripravljajo srbski kmetje izgrede proti mohamedancem. Mohamedanci okoli lista »Vreme« so poslali brzojavko notranjemu ministru Pribičeviću, v kateri ga prosijo, naj jih varuje.

General Franchet d'Esperey v Kotoru.

Kotor, 28. (Lj. k. u.) Dalmatinski dopisni urad poroča: Davi je došel v Kotor francoski general Franchet d'Esperay. Sprejele so ga častne čete Francozov, Srbov, Amerikancev in Italijanov, člani narodnega odbora, meščani, cerkvene oblasti in mnogobrojno občinstvo. Dr. Vukotič ga je pozdravil v imenu dalmatinske vlade z daljšim govorom, v katerem je izrazil zahvalo velikemu francoskemu narodu, ki je skupno z zavezniki prelil toliko dragocene krvi za osvoboditev človeštva izpod nemškega tiranstva in si pridobil ugled, ki je bil žaljen l. 1870. Kolikšna je bila ta tedanja krivica in kako je ostala do današnjih dni nezaceljena rana francoskega naroda, more najbolje pojmiti naš narod, ki se mu hoče zadati enaka rana, s tem, da se hoče stvoriti jugoslovansko Alzacijo-Loreno. Solnce svobode, ki nam ga je prinesla zmagoslavna francoska vojska, je zastrto s črnimi oblaki, ki zabranjujejo, da bi nas obsijali njegovi blagotvorni žarki. Pripravljeni smo, dati na razpolago vse naše sile v službo veličanstveni ideji svetovnega miru in se izkazati dostojne dosežene svobode, a istočasno smo trdno odločeni, braniti vse, kar je naše, do poslednje kaplje krvi. Uverjeni smo, da hoče Francoska ostati zvesta svoji pravični stvari in zato Vas, gospod general, najprisrčnejše pozdravljam ter se globoko klanjam francoskim herojem. Živela večna Francoska! Živela pravična zmagoslavna ententa! Živela mogočna Amerika in njen veliki predsednik Wilson! — General Franchet se je zahvalil za pozdrav ter je naglašal, da se bo dalmatinsko vprašanje rešilo na mirovni konferenci, kjer se bo vsakemu dalo ono, kar je po pravu njegovo. Ob pol 11. uri dopoldne je dal general pozvati k sebi dr. Vukotiča ter se je pustil obširno poučiti o razmerah v Boki Kotorski in v Črni gori. Od tu odpotuje general na Cetinje.

Nemška Avstrija.

Nemčija in Avstrija.

Berlin, 30. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Začasno državna ustava, ki je bila sedaj predložena, predvideva federativni sistem. Načrt nove ustave govori izrecno o Nemški Avstriji ki se utegne pridružiti Nemčiji. Nemški Avstrija ima že sedaj posvetovalni glas v državnem odseku.

Ententna komisija na Dunaju.

Dunaj, 30. Poročevalec »Az Esta« poroča, da je profesor Coolidge (Kulić, naj brže rodom Hrvat), ki se je v posebni misiji mudil v Budimpešti, predložil mirovnemu posvetu svoje predloge, naj med drugimi pride na Dunaj mešana ententna komisija.

250 vagonov masti za Nemško Avstrijo.

Dunaj, 30. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Kakor se govori, je ententa Nemški Avstriji poslala 250 vagonov maščobe, ki so že na potu. Iz Anglije je dospelo na Dunaj 28 vagonov konzerv, kondenziranega mleka in drugih živil. Pričakujejo tudi živil iz Amerike.

Boroević gre v Pariz.

Budimpešta, 30. »Pesti Naplo« poroča z Dunaja, da bo maršal Boroević odpotoval v Pariz, da predloži mirovnemu posvetu uradne podatke, da so Italijani ob Piavi navalili šele potem, ko se je avstro-ogrska fronta v Lombardiji že razsula. Ta list pravi, da je to potovanje v zvezi z agitacijo Habsburžanov.

Nemčija.

Nemške kolonije.

Pariz, 29. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poroča Agence Havas: Odbor desetih zastopnikov velesil je včeraj nadaljeval razmotrivanje o usodi nemških kolonij. Dopoldne se je bavil z vprašanjem nemških kolonij na daljnjem vzhodu in v Tihem oceanu. Zaslišal je zastopnike Japonske, ki so Karolinske in Maršalske otoke zahtevali zase, ter delegate Avstralije, ki zahteva Novo Gvinejo. Nova Zelandija zahteva Samojsko otočje, Kitajska pa Kiaučau. V popoldanski seji je francoski kolonialni minister Simon energično zastopal francoske in angleške kolonialne zahteve. Znano je, da so francoske čete odvzele Nemcem Kamerun in da sta se Anglija in Francija leta 1916. domenili glede obojestranskih uplivnih sfer. Francija se je obvezala, uvesti liberalno gospodarsko upravo, ako ji pripadajo ta ozemlja. Ta uprava bi ščitila tamošnje prebivalstvo in mu zajamčila napredek. Izvajanja Simona so napravila živahen vtis na zastopnike, od katerih je nekaj delegatov, posebno Lloyd George, živahno pritrjevalo. Odbor se je nato posvetoval o Wilsonovem predlogu, ki gospodstvo nad nemškimi kolonijami prisoja zvezi narodov, ki bi upravo posameznih pokrajin poverila po njej določeni velesili, dočim bi zavezniki izvrševali kontrolo. Da se dosežejo praktična sredstva za uresničenje te misli, bi zastopniki morali splošno razmotrivati načela mednarodnega prava. Zastopniki včeraj niso ničesar sklenili glede tega zamotanega problema. Niso ga razmotrivali, ker so na dnevnem redu nujnejša vprašanja. Poljske in čehoslovaške čete so na mejah obeh dežel na spornem ozemlju v boju. Odbor, ki je proti temu nasilnemu postopanju že protestiral, bi rad poravnal sovražnosti. Zato bodo zastopniki v sredo zaslišali poljske in čehoslovaške delegate.

Pruski deželni zbor.

Berlin, 30. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Glasom neuradnih poročil so volitve v prusko narodno skupščino izpadle tako-le: Socialisti večine imajo 162 sedežev, neodvisni socialisti 24, demokratična stranka 61 in centrum 87 mandatov. Dasiravno so reakcionarne stranke volile sklenjeno, so doživele popolen poraz.

Ženske poslanke.

Berlin, 29. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V nemško narodno skupščino je izvoljenih 38 žensk in sicer: 18 socialnih demokratinj, 3 neodvisne, 7 demokratinj, 6 krščanskosocialnih, 3 nemškonacionalne in ena pristašinja nemške ljudske stranke.

Boljševiki ogrožajo Vzhodno Prusijo.

Berlin, 29. januarja. (Lj. k. u.) Glasom čehoslov. tisk. urada poroča »Nationalzeitung«: Položaj v Vzhodni Prusiji je glasom poročil zelo opasen. Osmi armadi stoji nasproti več boljševiških divizij, deseti armadi pa približno 70.000 mož. Pomisliti se mora, da je število mož v vsaki nemški armadi majhno.

Nemčija nima premoga.

Berlin, 30. januarja. (Lj. k. u.) Glasom čehoslov. tisk. urada piše »Vorwärts« pod naslovom »Katastrofa se bliža«: Navzlic bogatim zalogam premoga, ki jih ima Nemčija pod zemljo, in kljub ogromnemu številu brezposelnih primanjkuje premoga, bolj kakor kedaj poprej. Produkcija premoga je tako nazadovala, da industriji, prometu in prehrani grozi neposredna katastrofa. Železniški promet se je moral zelo omejiti. Veliko število velikih mlinov je moralo ustaviti obrat. Tudi pekarne se bodo morale zapreti, ker primanjkuje premoga.

Kazna poročila.

Vojni ujetniki v Italiji.

Dunaj, 30. Ob priliki, ko se je razšla avstroogrska fronta ter se v neredu umikala, je na tisoče častnikov in vojakov prišlo v italijansko ujetništvo, o katerih ni sedaj nobenega glasu. Sedaj je italijanska vlada sestavila imenik vseh avstro-ogrskih ujetnikov, med katerimi je 18.500 častnikov in nad 600.000 mož. Ta seznam je izročila kompetentni dunajski vladi ter bo v kratkem na ogled. Italijanska vlada je ujetnike sprejela v seznam po skupinah narodnosti. Čehoslovaki bodo prvi odpotovali domov. Večje skupine so že na potu.

Nevtralni pas med Češko in Poljsko.

Ženeva, 29. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Danes so prvič zaslišali v pariškem zavezniškem odseku zastopnike varšavske in praške vlade. Za določitev obojestranskih interesnih sfer bo potrebno še najmanj 6 sej. Najbrže bodo določili nevtralni pas, ki ga bodo zasedle ententne čete.

25- in 200-kronski bankovci.

Praga, 30. Na posredovanje čehoslovaške vlade je avstro-ogrska banka na Dunaju vse bankovce po 25 in 200 kron potegnila iz prometa. Od včeraj dalje bodo vse podružnice avstro-ogrske bankovce na ozemlju čehoslovaške republike sprejemale in jih takoj zamenjavale.

Radikalni socialisti v Italiji.

Bern, 29. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Na socialističnem kongresu v Bologni je maksimalistična struja zmagala nad zmernejšo. Za resolucijo Brunnellija je glasovalo le 150 zborovalcev, dočim je Bombaccijeva resolucija dobila 800 glasov. To resolucijo je sprejelo tudi strankino vodstvo. Proti skrajni tendenci sta glasovali parlamentarna socialistična skupina in delavska zveza.

Vsa okupirana ozemlja internacionalna.

Monakovo, 29. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Listu »Münchner Neueste Nachrichten« javljajo iz Haaga: Po poročilu iz Pariza lista »Evening Post« je predsednik Wilson dosegel privolitev drugih velesil za načelo, da se internacionalizirajo vsa osvojena ozemlja razen Alzacije Lotaringije.

Posebne pogodbe razveljavljene.

Ženeva, 30. jan. (Lj. k. u.) Glasom Čehoslov. tisk. urada poroča »Temps«: Konferenca aliirancev je v seji dne 25. t. m. sklenila, da se razveljavijo vse posebne pogodbe, sklenjene po prvem aprilu 1917.

Rusija ne vstopi v zvezo narodov.

Berlin, 29. januarja. (Lj. k. u.) Glasom čehoslov. tisk. urada javljajo iz Ženeve: Po poročilu iz Pariza je prejel mirovni kongres oficielen brezžični brzojav sovjetske vlade, v katerem naznanja, da odklanja Rusija vstop v zvezo narodov.

Položaj boljševikov.

Haag, 30. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Hollands Nieuw Bureau javlja iz New Yorka: Ameriško časopisje je vsled položaja v Rusiji, posebno po predvčerajšnjem ne majhnem porazu boljševikov vznemirjena. Meni, da mora imeti konferenca na otokih Prinkipi v sedanjih razmerah popoln neuspeh. Newyorška »Tribuna« je baje izvedela, da namerava Ljenin sklicati posebno konferenco, za katero pričakuje tudi precejšnje pomoči iz Amerike, Francoske in Nemčije. Ljenin je baje tudi dosegel, da je boljševiška vojska tako organizirana, da šteje sedaj dva milijona mož. Kakšno stališče bo zavzela ameriška vlada, si niso še na jasnem. Intervencija je baje že v teku. Angleži bodo namreč pričeli prodirati iz mesta Baku in ob severni Volgi.

Borba proti lakoti v Rusiji.

Moskva, 28. jan. (Lj. k. u.) Glasom Dun. kor. urada objavlja »Pravda« oklic Ljeninov, ki pozivlje vse delavce, pomagati pri popravi prometnih potov, da se omogoči dovoz živil. Ljenin se obrača tudi do inteligentnih delavcev, da začno borbo proti lakoti. Predlaga, naj bi se javili prostovoljni ljudje, da bi obvarovali prebivalstvo s svojim delom lakote. Ljeninovo delo je znano po vsej Rusiji. Vsak pošten delavec naj vztraja na svojem mestu.

Upori v Sibiriji.

Moskva, 29. jan. (Lj. k. u.) Glasom Dun. kor. urada poroča Petrograjska brzojavna agentura: V Tomsku je izbruhnil upor. Uporniki so izpustili vse jetnike iz zapora. Čehi in kozaki so zatrli vstajo. Kmalu potem je izbruhnil upor v Omsku; uporniki streme po obnovi sovjetske moči.

Boljševiki v Indiji.

Berlin, 30. (Lj. k. u.) Glasom čehoslovaškega tiskovnega urada poročajo iz Berna, da v Indiji obstoja gibanje za velikansko stavko, največjo v zgodovini Azije. Gibanje je veliko večje, nego dosedanji nemiri na Kitajskem in Japonskem. V Bombayu stavka 100.000 predilniških delavcev. Vest o nemirih je na Angleškem popolnoma presenetila, dasiravno je pred par dnevi Reuterjev urad poročal, da ruski boljševiki na Kitajskem, v Perziji in v Indiji razvijajo velikansko propagando za nemire.

Stavka na Angleškem.

Berlin, 30. jan. (Lj. k. u.) Glasom Dun. kor. urada poroča »Vorwärts« iz Amsterdama: Po poročilih iz Londona se je stavka na ladjedelnicah Tamize razširila. Z več ladij polnih živil še niso pričeli razkladati tovora. Tudi na Clydu traja stavka dalje. Na zapadnem Škotskem stavka 50.000 mož. Stavka v Belfastu se je razširila na vse obrate v mestu. Železniški promet je ustavljen. Plinarne in elektrarne so zaprte. V ladjedelnicah počiva delo.

Jugoslovanskemu dunajskemu poslaništvu ukraden avtomobil.

Dunaj, 30. Sinoči je bil ukraden avtomobil jugoslovanskega poslaništva na Dunaju. Avtomobil je stal pred poslaniškim poslopjem in šofer Rudolf Komaron je za nekaj trenotkov stopil v poslopje. Ko se je vrnil, avtomobila, ki je vreden 30.000 kron, ni bilo več. Pozno ponoči so našli avtomobil na cesti v X. okraju brez voznika. Tatovi so odnesli vse gumijeve obroče.

Politične novice.

+ **Predno odbije dvanajstva ura** glede našega Primorja, poskrbimo, da se visoko dvigne narodna zavest.

Velike važnosti je, da vsak izmed nas očividno pokaže, da imamo zemljo = **irredento.**

Naši trgovci naj izdajo **irredentistične znake,** n. pr. črne znake z napisom: Jugoslovanska Gorica, Jugoslovanski Trst, Naša Istra, ali: Bratje, naša zemlja ni še odrešena; nadalje napise na trakovih za klobuke: Trst, oziroma druga mesta v zasedenem ozemlju.

Znaki naj bi se nosili prav vidno, tako, da vsak tujec takoj zapazi.

Naše dijaštvo in naša društva naj bi znake z vso energijo razpečavala.

Ne omalovažujmo takih malenkosti, ki bi imele izreden uspeh.

Kričimo, kričimo na ves glas, tako da nas vsakdo vidi in vsakdo sliši in da tujina izve, da smo pripravljeni, žrtvovati vse za naše brate, **za naše popolno ujedinjenje.**

+ **Volilni shod zaupnikov S. L. S. za kočevski okraj** se je vršil 26. jan. ob velikanski udeležbi. Zavedni možje ribniškega in velikolaškega okraja in zastopstvo kočevskih Slovencev v lepem številu so popolnoma napolnili prostorno društveno dvorano v Ribnici. G. posl. Škulj je kot predsednik zborovanja najprvo pojasnil pomen teh volitev, potem pa podal kot poslanec okraja račun svojega delovanja v minuli poslaniški dobi. Koncem je pozval svoje volilce, naj mu bodo ostri sodniki ter očitno grajajo, kar je storil graje vrednega ali zamudil. Kar se je potem mož oglasilo k besedi, vsi so bili edini v tem, da gosp. Škulju ne morejo biti dosti hvaležni za njegovo izvrstno delovanje v okraju, ki mu je bil poveril mandat. Zastopnik Kočevja je omenjal delo g. Škulja za slovenski življ v Kočevju tekom vojske in v Jugoslaviji, in priznal, da ga njegovo delo in žrtve dvigajo za voditelja kočevskih Slovencev. Ta zares ganljiva hvaležnost je g. poslaancu gotovo največje zadoščenje ter najkrasnejše priznanje. Ko bi imeli Slovenci le mnogo takih poslancev, ki bi s tako mirno vestjo polagali račun ter uživali toliko — pa tudi res zasluženo ljubezen ljudstva! Pri volitvah je bil zato gosp. Karl Škulj tudi zopet enoglasno in z viharnim odobravanjem izvoljen za poslanca v pokrajinski zbor. Za namestnika je bil potem tudi enoglasno izvoljen g. Anton Škulj, posestnik na Griču pri Vel. Laščah. Vršile so se nato še volitve v vodstvo stranke. Izvoljeni so bili: za ribniški okraj: Franc Lovšin, posestnik, Goreča vas pri Ribnici, Fr. Maršič, Globel pri Sodražici; za kočevski okraj: gimn. vodja Fr. Watzl in župan Anton Bauer iz Fare; za velikolaški okraj: g. duh. svetnik Krumpestar Franc, župnik pri Sv. Gregoriju, J. Zevnik, župan občine Podgora v Dobrepoljah. — Ob najlepšem navdušenju za S. L. S. se je impozantni shod zaključil.

+ **Srbija proti italijanski okupaciji.** Z ozirom na protestne shode, ki se bodo vršili proti italijanski okupaciji dne 2. februarja po vsej državi SHS, poziva belgrajska »Epoha«: »Naj Belgrad, naj vsa Srbija, ki je vedno znala globoko odmevati ob vsaki krivici, storjeni našemu plemenu, tudi to pot vstane kakor en mož in poreče glasno vsemu svetu: Roke proč od naših krajev!«

+ **Nova Jugoslovanska demokratična stranka** ne bo fuzija srb.-hrv. koalicije in slovenske napredne stranke s Pašićevo staroradikalno stranko, ampak čisto nova stranka, ki se ustanovi na razvalinah starih. Kateri elementi stopijo vanjo, se bo še-le pokazlo. Tako piše »Riječ SHS«.

+ **Politično gibanje v Bosni.** »Südslav. Courier« piše v uvodniku, da gre preko Bosne-Hercegovine veliko in viharno politično gibanje. Pripravlja se ločitev strank v dva tabora: centralističnega in avtonomističnega. Hrvatski del prebivalstva se je ob preobratu politično odrekel; prejšnji velehrvati so večinoma krenili v socialistični tabor. Zato je pa vse, kar je srbskega v deželi, na nogah. Spočenja se orjaško politično gibanje mas. Srbsko prebivalstvo Bosne in Hercegovine hoče pred sestankom konstituante, ki je za državotvorna in zakonodajna vprašanja edino kompetentna, ustvarijo prejudic in dosežejo neposredno pripojitev Srbiji.« Druga skupina Srbov se bo istotako v kratkem organizirala. Pobuda zanjo prihaja iz Belgrada od enega sedanjih ministrov, bivšega poslanca in voditelja srbsko-hrvatske koalicije. Ta skupina ustanovi lasten velik dnevnik.

+ **Za Wastianom Marckhl!** V nemškoavstrijskem državnem svetu je skušal opsovati in oblatiti našega generala Maistra in naše vojake ter prikriti resnico o dogodkih v Mariboru. Svoje pravične stvari smo si tako svesti, da se nam ne zdi vredno in potrebno zavračati neresničnih in strupenih izvajanj teh dveh dovolj znanih bratcev.

+ **Mir in red** je v srednji Evropi v nevarnosti. Tako trdi nemškoavstrijski urad za zunanje zadeve. Tudi mi smo tega mnenja, zato je treba prijeti le hujskače in povzročitelje ter jih odločno kaznovati, odnosno izgnati. Prosta je pot vsakomur, kdor se noče v mejah naše države živeti mirno in dostojno.

+ **Bivša Štajerska** je vstala od smrti nekaj trenutkov v graški zbornici. Predloženi so namreč bili računski zaključki o oskrbovanju deželnih skladov iz let 1913. do 1916. Odločili so, da jih ne bodo parlamentarično obravnavali, ker se ne smatrajo za kompetentne. Vsi štajerski naši rojaki, posebno še bivši poslanci, si gotovo mislijo: hvala Bogu, da v graški zbornici nimamo ničesar več iskati.

+ **Tudi Nemci v Nemški Avstriji** nočejo biti dedači stare Avstrije. Predsednik Seitz je izjavil nasproti zastopniku ameriškega časopisja, da ne more dovolj odločno pobijati nazora, da je Nemška Avstrija le ostanek bivše Avstrije. Seitz smatra svoj »Deutsch-Oesterreich« ravno tako za novo državo, kakor je Čehoslovaška. Dalje zahteva združitev z Nemčijo in priklopitev nemških delov Češke ter južne Tirolske. Glede zveze obdonavskih držav konštatira, da je nočejo Čehi, še veliko manj pa Jugoslovani. Tako Seitz. Torej so si Nemci vendarle dali dopovedati, da nočemo mi ž njimi nobene druge skupnosti kakor s katerokoli tujo državo. Nedosledni pa so si gospodje pri Nemški Avstriji v tem, da trdijo, kako niso ostanek stare Avstrije, v isti sapi pa reklamirajo zase vso lastnino bivše Avstrije. Tako na primer tudi poslaniška poslopja v Carigradu, katera so zasegli Italijani. Tudi obveznosti ne bi radi prevzeli iz stare Avstrije nobenih. Najboljše bo res, da se formelno združijo z Nemčijo in tedaj obvelja njihov pregovor »Mitgefangen, mitgehangen« v polnem obsegu.

+ **Italijanske intrige.** Za mlade slovanske države, posebno za Češko in Jugoslavijo je vprašanje federacije zelo važno. Naši najboljši možje so že davno uvideli, da se morajo slovanske države osr. Evrope združiti v skupno federacijo, kateri naj pristopijo še druge balkanske države. S tem bi se države gospodarsko še bolj okrepile in zagotovljen bi bil mir med njimi. Italiji pa to ni prav. Njen imperijalizem se boji močne federacije, ki bi Italiji onemogočala gospodarsko in politično izkoriščanje Balkana, kjer Italija nima čisto nič opraviti. »Corriere della sera« je proti federaciji slovanskih držav, ki bodo gravitirale na Adrijo ter težko ogrožale Italijo. — Pač pa Italija zelo pospešuje združitev avstrijskih Nemcev z Nemčijo. Taka Nemčija bi bila močna protiutež proti Slovanom in Lah je vedno vesel, če ima kje kakega močnega zaplečnika.

+ **Volilno dolžnost** so vpeljali na Predarlskem in Tirolskem. Socialni demokratje in nacionalci so proti volilni dolžnosti protestirali.

+ **Nemčija z Anglijo?** Nova pota v svetovni politiki zahteva v »Tagespošti« za Nemce dr. Albert Ritter, pisatelj knjige »Berlin-Bagdad. Pravi namreč bistveno sledeče: že sedaj kaže svetovno politični položaj jasno sliko nasprotstva med Anglijo in Ameriko. Kakor dosedaj vedno, je vzrastel iz vrst zaveznikov tudi sedaj nevaren nasprotnik; takrat Amerika. Nemčija torej naredi najbolje, ako se v svojih etnografskih mejah združi ter potem posnema bivšo Avstrijo iz leta 1866. Tu je sledila divjemu sovraštvu kmalu trdna zveza. Tako bodi tudi med Nemčijo, združeno v etnografsko celoto in Anglijo. Tvorita naj veliko germansko zvezo, sicer se loči Evropa zopet v dva tabora: na eni strani Angleška, Francija, Češka in Poljska, na drugi strani pa Nemčija z Rusijo. Jugoslovani bi držali ravnotežje Italijanom. Upajmo, da bo pisatelj knjige Berlin-Bagdad tudi s svojim drugim, sedanjim načrtom ravnotako temeljito pogorel, kakor je s prvim. Njegov klic: »Z Anglijo, takoj z Anglijo ali v propad« ne bo našel odziva.

+ **»Mi Nemci se moramo učiti sovražiti.«** »Alldeutsches Tagblatt« piše pod naslovom: Francoska nesramnost in pod geslom: »Mi Nemci se moramo učiti sovražiti«, članek, v katerem napada francoskega predsednika Poincareja in pravi, da nemški jezik žalibog nima hujše besede za

pojem nesramnost, da bi mogli bolje označiti otvoritveni govor francosk. predsednika na mirovni konferenci. Njegov govor imenuje »galsko zalego laži«. Pravi tudi: »Izguba Lorene je ena najbolj temnih točk nemške zgodovine, a glavna krivda zadene zadnjega Habsburgovca (Karla šestega) in prvega Lotaringovca (Franca prvega).« — Ampak brez sovraštva ti ljudje ne morejo živeti! Kakor da bi ne bili že dovolj sovražili in ne bili že dovolj osovraženi!

Dnevne novice.

— **Belgrajsko vseučilišče** bodo dali nemudoma prenoviti. Predavanja se bodo medtem vršila začasno v kakem drugem poslopju, najbrže na II. gimnaziji. Naučni minister je pozval vse vseučiliške profesorje, ki se še mude v inozemstvu, da se nemudoma vrnejo v Belgrad.

— **Nov akt sovražnosti laških okupacijskih oblasti. Železniškima postajama v Beli peči in Ratečah** so te oblasti prepovedale sprejemati žigosane bankovce. Narodna vlada SHS v Ljubljani je javila slučaj ministrstvu in zaprosila diplomatske intervencije. V prometnem interesu se je omenjenima postajama dovolilo, da smeta do preklica tudi še po 2. februarju sprejemati nežigosane bankovce.

— **Matija Gubec konfisciran.** Italijanska oblast na Reki je zaplenila film drame Matija Gubec, ki so jo predstavljali na Sušaku.

— **Vsi primorski uslužbenci finančne straže** se pozivljajo, da pristopijo kot člani k društvu finančne straže na Slovenskem. Vstopnina znaša 2 kroni, a članarina mesečno 2 kroni. Zneske je pošiljati na g. blagajnika Janko Turkarja, Breg št. 6, Ljubljana. Za to vsoto bode dobival vsak član društva tudi tedenski strokovni časopis, kateri se bode po možnosti kmalu ustanovil. Tovariši na delo!

— **Pododsek Planinske podružnice za Selško dolino** vabi k prireditvi, katera se vrši 2. svečana ob ½4. popoldne v Društvenem domu v Selcih. Spored: 1. Petje; 2. dr. J. Ev. Krek: »Tri sestre«, igra v treh dejanjih. — Čisti dobiček je namenjen za dr. Krekovo kočo na Ratitovcu. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Konjice.** Pri nas smo priredili dne 26. t. m. prireditev v proslavo Jugoslavije. Igrali smo Krekov igrokaz: Ob vojski. Govoril je dr. Hohnjec iz Maribora. Vsa prireditev se je izvršila v splošno zadovoljnost.

— **Shod trgovcev in obrtnikov v Mariboru.** Slov. trg. in obrt. društvo v Mariboru, Slov. trgov. društvo v Celju in Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug prirede v nedeljo, 2. svečana ob 2. popoldne v dvorani Narodnega doma v Mariboru velik trgovski in obrtni shod. Vsak trgovec ali obrtnik naj se tega shoda zanesljivo udeleži, ker bo velevažnega pomena.

— **Telefonska centrala v Podplatu.** Pri poštnem in brzojavnem uradu v Podplatu se je otvorila dne 25. januarja t. l. telefonska centrala in javna govorilnica za krajevni (lokalni) kakor tudi za medkrajevni (interurbani) telefonski promet.

— **Naš podlistek.** Češki dnevnik »Čech« v Pragi prinaša v 25. številki prevod črtice Ivana Bežnika: Svoboda, ki je izšla v našem listu pred 14 dnevi kot podlistek.

— **Prijave o vojni škodi na sedaj okupiranem ozemlju.** Narodna vlada SHS v Ljubljani hoče zbrati tudi vse podatke o vojni škodi, ki je bila povzročena na zdaj okupiranem ozemlju. V Ljubljani zbira dotične prijave beguncev posredovalni urad za begunce v Ljubljani. Da pa morejo ostali, širom slovenskega ozemlja razkropljeni begunci tudi na kraju svojega bivališča prijaviti svoje vojne škode, se pozivljajo, da te škode prijavijo pismeno gornjemu uradu. Prijave vojnih škod beguncev je zbirati, kakor vojne škode po razpisu št. 1151/918, a jih ločeno sem predložiti s posebnim seznamom. Samo po sebi umevno teh škod ni mogoče ugotavljati na kakršen koli način, ampak se je omejiti samo na prijave.

— **Uradni list narodne vlade v Ljubljani.** Izšli sta 43. in 44. številka.

— **Srbska narodna banka** se iz Marseille vrača v Belgrad. S seboj prinaša 40 milijonov dinarjev v bankovcih in 30 milijonov dinarjev v srebru. Tega denarja pa ne bodo dali v promet, dokler se ne uredi vrednost krone.

— **Preventivno cenzuro** so uvedli v Bosni-Hercegovini.

— **V Beljaku hočejo pleniti.** Po noči od 23. do 24. januarja je prišlo mnogo fantov iz Velike vasi in sosednjih vasi v beljaške toplice, da tam prav po načrtu plenijo. Za to boljševiško namero so pa prej zvedeli, in so toplice zastražili z orožniki in brambovci. Roparji so nato toplice pravcato oblegali in se ponoči zabavali s streljanjem.

— **Številke govoré! V Celovcu,** ki obsega tri župnije, je bilo lansko leto 195 katoliških porok, poročilo se je 172 otrok, umrlo pa je 405 oseb, ne vštevši one, ki so umrli po javnih bolnišnicah. — Donesek k sloviti nemški morali na Koroškem je poročilce iz Steuerberga pri Trgu, da je bilo tam lani rojenih 23 otrok, med temi samo 7 zakonskih.

— **Celovške novice.** Za predsednika koroške trgovske in obrtne zbornice je zopet izvoljen Maks pl. Burger, znan sovražnik Slovencev, za njegovega namestnika pa tovarnar Lud. Moschner. Zbornica se je izrekla zoper 8 urni delavnik, češ, da je samo volilni manever socialnih demokratov. — Mestni zbor je oddal gledališče zopet ravnatelju Roché-tu in mu dovolil mastno podporo, ker je gledališče nemški »Bollwerk«, čemur so pritrdili tudi socialni demokratje. — V stolnici so, že tretjikrat to leto, ukradli z oltarja več pogrinjal, vrednih 300 kron.

— **Za častnike, ki so ostali brez službe,** nameravajo v Nemški Avstriji organizirati izseljevanje v Argentinijo. Načrt je napravil ritmojster Gamilscheg.

— **Prošnja.** Jakob Krmelj, služil pri 27. dom. pp., je bil ujet v Karpatih 1915. Zadnjič je pisal 26. maja 1918 iz Abramovke, gub. Orenburška. — Kdor izmed vrnivših se vojakov kaj vé o njem, naj blagovoli to sporočiti Mariji Krmelj, Sp. Pirniče 37, p. Št. Vid nad Ljubljano.

— **Kdo izmed vrnivših se vojakov** bi vedel kaj povedati o Francetu Oblak, ki je služil pri 7. lov. bat. in poslal zadnje poročilo iz Galicije ze l. 1915. Blagohotna obvestila naj se pošljejo na mater — vdovo: Marija Oblak, Sv. Petra hrib 8, občina Zmine pri Škofji Loki

ROKE PROČ OD NAŠE ZEMLJE.

Otresli smo se verig, v katere nas je uklepala Avstrija. Toda komaj smo se oddahnili, komaj smo se prav zavedli naše svobode, že nam preti naš zakleti sovrag, da nam pogoltne v svojem nenasitljivem imperializmu bisere naše zemlje: solnčno Gorico, Trst, Dalmacijo. — Jugoslovanska akademična Omladina priredi dne 2. februarja po vsej Jugoslaviji protestne shode, kjer bode naša mladina dala duška svoji boli, na kojih bo kakor en mož odločno protestirala proti laškemu imperializmu. Naj odmeva cela Slovenija krivice, ki nam jo delajo Italijani. V nedeljo vsi na protestni shod!

Jugoslovanska akademična Omladina.

Ljubljanske novice.

lj **Pogreb † poročnika Hugona Widmayerja.** Danes popoldne ob 3. uri se vrši pogreb topniškega poročnika Hugona Widmayerja, ki je umrl v službi kot žrtev zavratnega morilca. Pogrebni sprevod bo šel iz kapele pri Sv. Krištofu, po Dunajski cesti, Dalmatinovi cesti, Komenskega ulici na pokopališče k sv. Križu. Na izrecno povelje II. vojnega okrožja se imajo pogreba udeležiti vsi častniki garnizije, razen v službi neobhodno potrebnih. Pogrebno spremstvo oskrbi topniško poveljstvo. Sprevod bo šel v tem-le redu: 1. križ; 2. godba; 3. dva voda topničarjev, peš; 4. srbski oddelek; 5. ljubljanski pešpolk; 6. slovenski planinski polk; 7. kondukt; 8. sorodniki, častniki, občinstvo in nazadnje dva topa. Pozivamo ljubljansko občinstvo, da v obilnem številu izkaže zadnjo čast žrtvi zavratnega morilca.

lj **Glasbena Matica.** Danes, v petek dne 31. januarja je pevska vaja moškega zbora ob 8. uri zvečer. Polnoštevilno! — Odbor.

lj **Sestanek goriških učiteljev-beguncev** se vrši v pondeljek, dne 3. februarja t. l. ob 3. uri popoldne v restavraciji »Zlatorog«.

lj **Ustanovni shod čebelarske družbe** se bo vršil v nedeljo, 2. februarja 1919 ob 10. uri dopoldne v mestni posvetovalnici na magistratu in ne v mali dvorani v Mestnem domu, kakor je bilo prvotno objavljeno, ker se v tej dvorani žigosajo še bankovci.

lj **Na zasebnem ženskem učiteljišču nemškega kuratorija v Ljubljani** se razpusti s koncem I. tečaja tekočega šolskega leta 2. letnik in s koncem tekočega šolskega leta 4. letnik.

lj **Trgovina s špehom pod nadzorstvom.** Vsled ponovnih pritožb občinstva, da špeh zaklanih prašičev ne prihaja na trg, ampak da se pod roko prodaja, in ker trpi vsled teh pritožb ugled mesarjev in prekajevalcev mesa, je izvolila zadruga istih na svojem sestanku komisijo, katera bo imela nalogo strogo nadzorovati trgovino s špehom posebno pa paziti na to, da pride ves špeh tukaj zaklanih prašičev na stojnice. Da se pa to omogoči, se cenjeno občinstvo opozarja, da se prične prodaja špeha na stojnicah vsakokrat šele ob 8. uri zjutraj.

lj **Zopet nekaj novega.** Ta teden razdeljuje mestna aprovizacija po ¾ kg moke in ½ kg fižola na osebo. Ne vemo, če je povsod tako, ali morda samo pri Jelačinu na Krakovskem nasipu, da mora vsakdo vzeti poleg moke tudi fižol, drugace ne dobi moke. Kako je vendar mogoče koga siliti, da bi kupil tudi slab fižol za 2 K 90 vin. 1 kg, ko dobi lep fižol na trgu po 2 K 1 kg kolikor ga hoče!? — Ali bi se rada mestna aprovizacija prisilnim potom iznebila slabega fižola po visoki ceni, ali kaj? Jelačin pravi, da ima tak ukaz od aprovizacije. Prosimo pojasnila!

lj **Enketo radi terjatev do bivšega vojnega erarja** sklicuje trgovska in obrtniška zbornica na soboto, 1. februarja ob 10. uri dopoldne v zborničnih prostorih v Beethovnovi ulici štev. 10, I. nadstropje. Vabljen je vsak trgovec in obrtnik, ki je interesiran na stvari. Posebna vabila pa so se poslala le nekaterim večjim interesentom.

lj **Soba** išče mlad Poljak, ki se mudi v Ljubljani. Pripravljen je poučevati angleško.

Najnovejše.

PO MARIBORSKIH DEMONSTRACIJAH.

Maribor, 30. (Lj. k. u.) Danes je bil pogreb štirih žrtev mariborskih dogodkov z dne 27. t. m. Vojaške oblasti so ukrenile vse potrebno, da se preprečijo nemiri. Mir ni bil kaljen.

Maribor, 30. (Lj. k. u.) Profesor na mariborski gimnaziji Bračun je dne 27. t. m. šel od kavarne »Theresienhof« proti Gosposki ulici, ravno ko so počili prvi streli. Pripravljen je, pod prisego potrditi, da je slišal iz množice nastopne besede: **»Auf diese feigen Hunde ist kein Verlass! Statt vorwärts zu gehen, und die paar Mandeln zu entwaffnen!«** To je pač en dokaz več, kakega značaja so bile »mirne« demonstracije Nemcev.

FRANCOSKI MAJOR V MARIBORU.

Maribor, 30. (Lj. k. u.) Snoči se je v Maribor pripeljal član francoske komisije v Zagrebu major Montegu, ki ima nalogo, da se orijentira o splošnem položaju na Štajerskem. Dopoldne je konferiral z generalom Maistrom. Ob polu dvanajstih dopoldne je bil na čast francoskemu gostu obed, katerega so se udeležili vsi častniki štajerskega obmejnega poveljstva z generalom Maistrom in s šefom generalnega štaba majorjem Ankerstom. Pri tej priliki je pozdravil general Maister s toplimi besedami častnika slavne in zmagovite francoske armade. Poudarjal je, da morejo ravno Francozi razumeti popolnoma, kako srečnega se čuti naš narod, da se bo mogel otresti nemškega tlačanstva. Major Montegu se je toplo zahvalil in je rekel, da pozna generala Maistra po njegovih delih. **Izjavil je, naj bo jugoslovanski narod uverjen, da ga bodo Francozi vedno podpirali v njegovi borbi za pravico in svobodo.** Ob eni popoldne se je odpeljal major Montegu v Gradec.

DEMONSTRACIJA NA DUNAJU RADI DOGODKOV V MARIBORU.

Dunaj, 30. jan. (Lj. kor. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V nedeljo opoldne bo pred dunajsko mestno hišo veliko demonstracijsko zborovanje zaradi dogodkov v Mariboru na južnem Štajerskem. O položaju na južnem Štajerskem bo govoril med drugimi tudi drž. svetnik Marckhl. Nemška radikalna stranka, zveza nemških udeležencev na vojni, nemška ljudska zveza, nemška gospodarska stranka in narodnodemokratska stranka so vsled dogodkov v Mariboru sklenile simpatijske izjave za žrtve. Kakor se čuje, nameravajo tudi Nemci v Gradcu prirediti slične demonstrativne shode.

SPOR MED ITALIJANI IN JUGOSLOVANI.

Nework, 30. jan. (Brezžično.) »United Press« javlja iz Pariza: Tekom današnje razprave je prišlo do živahnega razpora med zastopniki Srbov in Italijanov, kdo je porazil avstro-ogrsko armado in čigavo naj bo avstro-ogrsko vojno brodovje. Italijani so naglašali, da so jugoslovanski izobraženci izdali in v francoskih političnih krogih širili proglas, v katerem dolže Italijo, da v okupiranem ozemlju preganja Jugoslovane. Nadalje trdi jugoslovanski proglas, da avstrijsko-ogrske fronte na Piavi ni zlomila Italija, marveč jugoslovanska revolucija. Bivša avstro-ogrska mornarica morą pripasti Jugoslovanom, ker so ti zanjo največ žrtvovali, ker je imela največ jugoslovanskega moštva in ker je prišla v roke Jugoslovanom vsled upora jugoslovanskih mornarjev. Na trditve tega proglasa izjavljajo zastopniki Italije, da obtožba glede preganjanja Jugoslovanov temelji samo na enem dejstvu, ker so Italijani zaprli bivšega poslanca Biankinija, češ, ker je bil avstrofil. (Op. uredn.: Ta frivolna trditev je čez vse smela in frivolna. Pomislimo le na slučaj dr. Brecelja in neštetih drugih jugoslovanskih inteligentov.) Jugoslovanske znake je sprva dovolila nositi, pozneje jih je pa radi izgredov morala prepovedati. Sovražniki Italije se smejo svobodno kretati po okupiranem ozemlju, kakor n. pr. znani avijatik Banfield. (Zopet ena neresnica. Banfield je zaprt v ulici Tigor v Trstu.) Avstro-ogrsko fronto pa so zrušile zmage vseh zaveznikov; končala je to delo zmaga Italijanov na Piavi. Zmaga Italijanov pa bi ne imela zmisla, če bi na vzhodnem obrežju Adrije mesto Avstro-Ogrske zavzela druga pomorska oblast. Izpremenilo bi se le ime, drugo bi ostalo pri starem.

FRANCOSKA DEMOBILIZIRA.

Amsterdam, 30. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Iz Pariza javljajo: Francoska vlada smatra splošni politični položaj za tako jasen, da namerava pričeti demobilizacijo. 1. februarja bo odpuščenih prvih deset letnikov.

VSTAJA V RUMUNIJI.

Berlin, 30. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: »Lokalanzeiger« objavlja vest lista »Breslauer Nachrichten« iz Bukarešte, da je izbruhnila v Rumuniji velika vstaja kmetov. V glavnem mestu in v provinciji se vrše ljuti boji. V Bukarešti je bilo v nedeljo baje 40 mrtvih. Vojaki so streljali s strojnicami. Socialistični vojaki so prešli k vstašem.

GIBRALTAR — ŠPANSKI.

Pariz, 30. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad oproča: Kakor javlja »Temps«, namerava Angleška odstopiti Gibraltar Španski. V tem pogledu so v Parizu že pričela pogajanja z ministrskim predsednikom Romanonesom. Namesto Gibraltarja dobi Angleška, kakor je poučen »Temps«, Ceuto kot oporišče za brodovje.

Prosveta.

pr **Narodno gledališče.** V petek, dne 31. t. m. ob pol 8. uri zvečer: Ivan Cankar: Jakob Ruda za C-abonement. — V soboto, 1. februarja t. l. ob pol 8. uri zvečer: Čajkovskij: »Jevgenij Onjegin« za A-abonement. — V nedeljo, dne 2. februarja popoldne ob pol 3. uri opereta »Cornevillski zvonovi« izven abonementa. Zvečer ob pol 8. uri Ivo Vojnovič: »Smrt majke Jugovičev« izven abonementa. — V pondeljek, 3. februarja t. l. zvečer ob pol 8. uri opereta »Mamselle Nitouche« za A-abonement. — Baletna šola: Kakor je bilo že dogovorjeno, začne pouk v soboto, dne 1. februarja t. l. ob 5. uri popoldne v Narodnem domu v mali dvorani. Vsi, ki so se priglasili za šolo se torej vabijo, da pridejo točno ob napovedani uri s kostumi, predpisanimi za skušnjo.

pr **»Leonova družba«.** Knjige za leto 1918 so izšle in bodo v kratkem razposlane vsem udom, ki so že plačali članarino za lansko leto; vsi drugi prejmejo knjige ko poravnajo dolg. — Za leto 1919 bodo člani razen »Časa« prejeli: 1. Roman »Poslednja pravda«. Spisal češki pisatelj Baar. 2. Spisi P. Stanislava Škrabca. — Novi člani naj se kmalu oglasijo, kor je mogoče, da bo 1. štev. »Časa« 1919 pošla.

pr **Knjiga o životě.** To je češki prevod Ušeničnikove »Knjige o življenju«; izšel je v zbirki »Knihovna Pédagogicke Akademije« (Olomuc) pod uredništvom češkega filozofa dr. J. Kratochwila. Prevod je spočetka nekoliko površen, v sredi in v drugem delu pa prav dober. Pesniške citate je prevedel slavni češki pesnik K. Dostal Lutinov. Zunanja oblika je moderna in elegantna. Dr. J. Kratochvil piše v svoji oceni o knjigi: »Že davno nisem čital knjige, ki bi name tako mogočno delovala. Ušeničnikova knjiga se odlikuje po globoki modroslovni izobrazbi, po poznavanju moderne literature in po zares pesniškem slogu. Globokost misli se lepo združuje s pesniško dikcijo.« **F. G.**

Razne novice.

r **Kako delajo Mažari.** »Narodni List« poročajo: Naši vojaki so zaplenili v Galacu nad 3000 letakov, iz katerih smo posneli to-le: »Slovaki, velika, usodna nevarnost preti vaši národni bodočnosti. Čemu ste se vi, vojaki, tam na frontah borili v sto in sto nevarnostih, dočim so vaše žene, starši, otroci, bratje, sestre doma živeli v bedi vsled dolgotrajne vojske? Istočasno so tam za granico, v inozemskih krajih in v Pragi češki narodnjaki, ki nastopajo proti demokraciji, tešali rakev za Slovaško in natvezili izobraženim tujim narodom, da je češki in slovaški narod eden in isti narod. Če bi omikano inozemstvo vse to verjelo, če bi vi, Slovaki, vse to molče, brez ugovora prenašali, potem bi to ne pomenilo drugega nego izgubo vsega, za kar se je leta in leta bojeval in mučil slovaški narod. Čehi hočejo biti gospodarji slovaške zemlje, povsod tam hočejo izobesiti češko zastavo in s svojo domovino spojiti polje, gore, rudnike, železnice, javne zavode, z eno besedo vse. Kaj bi še vam ostalo? Stara usoda, prišli bi pod ptujčevo peto. Čehi hočejo odprto pot na vzhod, ker se na zapad ne morejo gospodarsko razvijati in so si izbrali slovaško ljudstvo v dosego te ceste, po kateri bo stopala češka noga. Čehi se niti ne zmenijo za slovaško narodno čustvovanje in se ne bodo brigali zanje niti v bodoče. Oni poznajo samo en cilj, svoje lastne interese, in tem žrtvujejo Slovaško. Kdo bo imel odločilno besedo v tej češko-slovaški državi, kdo bo imel vso moč v rokah, čigava bo vlada, čigava povelja? Bogme, samo Čehi! Spet bo nastala takozvana hegemonija, nadvlada, ampak češka nadvlada, ki bo v nezmernosti in sebičnosti vse dosedanje prekosila. Čehi bodo sedeli po uradih, a vi, Slovaki, se boste morali

klanjati tujim uradnikom. V Turčanskem Sv. Martinu so je ustanovil osrednji slovaški Narodni svet, ki ga tvori dvanajstorica mož. V tem svetu sede sami gospodje, a čas gospodov je že minul. Ta češko-slovaška politika je spet samo politika gospodov, ali gospodje danes že nič ne pomenijo. V tem narodnem svetu sede bogataši, tvoničarji, fiskalci, grajščaki, ki so jih češke obljube omamile, od katerih se hočejo mastiti, dočim ostaneš ti, slovaško ljudstvo, siromašno, revno, zatirano. Zato je v vašem največjem interesu, da se kakor en mož postavite proti češkim težnjam.« — Potem slavi mažarsko ljudsko republiko, gospodarsko ogrsko celoto, ogrsko demokracijo in svobodo, nakar sklene takole: »Zato se ne dajte oslepariti in ne vdajte se. Svoje voditelje poklicite, da ne bodo govorili in agitirali za češko-slovaško državo, za češke težnje in interese, ampak samo za slovaške interese, za slovaško narodno bitje, ki pride v zemljepisnem in gospodarskem pogledu popolnoma do svoje veljave. Vaša dolžnost je, da obvarujete Slovaško, obvarujete slovaški narod pred usodno pogubo. Ob dvanajsti uri vam svoboda in slovaški narodni interes velevata: ohranite dobro slovaško ime, slovaško zemljo, slovaški narod pred Čeni, da ne pridete vi, Slovaki, v češko suženjstvo, ko začno drugi narodi živeti svobodno življenje.«

r **4585 ovadb** je prejelo tekom l. 1918. zagrebško državno pravdništvo; do obtožbe je prišlo le v 236 slučajih. Zaključnih obravnav je bilo 258, in sicer 84 pred velikim, 195 pred malim senatom. Razsodbe so se v 75 slučajih glasile na oprostitev, v 115 na pogojno kazen; 208 obtožencev je bilo obsojenih na težko ječo (286 let, 8 mesecev), oziroma oster zapor (2 leti, 4 mesece).

r **Na Dunaju bodo pili vino poceni.** Z Dunaja poročajo: Tu se bodo ustanovile italijanske vinarnice, ki bodo točile italijanska vina po 1 K 60 vin. liter. Zdaj stane na Dunaju liter vina 8 do 12 K. Vinski pivci upajo, da bo konkurenca vplivala na cene domačega vinskega pridelka.

r **Slavni angleški igralec umrl.** V Londonu je umrl za hripo slavni angleški igralec in gledališki ravnatelj Charles Wyndham, star 85 let. Do zadnih dni je ohranil dušno in telesno čilost. Zajemljiva je umetniška pot Wyndhamova. Izprva je bil zdravnik. Gledališče ga je nenavadno mikalo. Nastopil je večkrat, ali s popolnim neuspehom. Pozneje se je odpovedal gledališkim lavorikam in se je vrnil k zdravništvu. Čez tri leta ga je spet prijela gledališka strast. Pet let se je potikal po majhnih angleških mestih, priznanja pa ni žel ne od kritikov ne od občinstva. Nekoč je nastopil tudi v Londonu in zopet pogorel. Čez nekaj let resnega dela na Angleškem in v Ameriki je bil angažiran na londonskem gledališču »Oritorion«, kjer je kakor igralec in dramatik sijajno uspel. Imel je bistro sodbo za igre. Vsako delo, ki ga je sprejel, je imelo najlepši uspeh. Postal je gledališki ravnatelj in Wyndhamovo gledališče je bilo prvo. Njegovi letni dohodki so znašali nad 600.000 K. Kakor osemdesetletni starec se je oženil z eno naslavnejših londonskih igralk z Marijo Moorovo.

Gospodarske novice.

g **127 miljard državnih dolgov.** Komisija v nemško-avstrijskem državnem uradu, ki ima nalogo, da preišče financialno stanje bivše avstro-ogrske monarhije, sestavila je izkaz obveznosti monarhije, iz kojega sledi: Vojaški izdatki monarhije so iznesli od početka vojne do 31. oktobra 1918 skupaj 69.047. miljonov kron, od tega odpade na Avstrijo 43.914 miljonov, a na Ogrsko 25.133 miljonov kron. Vojni izdatki civilne uprave cenijo se na okroglo 32 miljard kron, od kojih odpada nekaj nad 22 miljard na Avstrijo, ostalo pa na Ogrsko. Torej do 31. oktobra 1918 so iznašali vojni dolgovi bivše Avstro-Ogrske približno 101 miljardo, če prištejemo k temu še predvojne dolgove monarhije, od katerih odpade na Avstrijo okoli 13 miljard, na Ogrsko 8 miljard, a na Bosno kakih 250 miljonov kron in če dodenemo nazadnje še one obveznosti, koje bi še morala monarhija plačati, in koje se cenijo na okroglo 5 miljard kron, dobimo nečuveni iznos od okroglo 127 miljard kron.

g **8 miljard frankov** znaša škoda, povzročena po Avstrijcih in Nemcih v Srbiji. Ta vsota še ni popolna, ker je še mnogo škode, ki še ni cenjena.

g **Ilirska banka** se združi s Hrvatsko Trgovinsko banko. V zagrebških denarnih krogih se razširja vest, da se namerava fuzijonirati Ilirska banka z zagrebško Hrvatsko trgovinsko banko.

g **Nizozemska industrijalna izložba.** Utrechtu se bo obdržal od 24. februarja do 8. marca t. l. tretji letni sejem z izložbo. Iz prospektov se razbira, da bo obsegala izložba okoli 25 skupin raznih važnih industrijalnih artiklov in da bo vrlo zanimiva ter za sklepanje trgovinskih poslov pripravna. Protektorica te izložbe je nizozemska kraljica. Natančneje podatke daje trgovska in obrtna zbornica v Zagrebu.

g **Zagrebška borza.** Vsled vesti, da so večji denarni zavodi v Zagrebu zvišali obrestno mero na vloge in na tekoč račun na 2½%, 1½%, oziroma, da so sploh vsako obrestovanje ustavili, je zanimanje za delnice, ki vendar nosijo danes še od 3½% do 4½% obrestovanja, jako porastlo. Posebno iskane so bile delnice eskomptne banke in kreditne banke; popolnoma v nasprotju z tendenco prejšnega tedna, ko se niheče ni brigal za papirje eskomptne banke. Sedaj so pa vse zamudo nadoknadile. Notirale so pa: eskomptna banka 1336, kreditna 875, I. hrvatska štedionica (stare delnice) 8025, nove delnice 8100, jadranska 825, hipotekarna 412.

Aprovizacija.

a **Meso na rdeče izkaznice B** bo delila mestna aprovizacija v petek, dne 31. t. m., in v soboto, dne 1. februarja v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: V petek, dne 31. t. m. popoldne od 3. do pol 4. ure štev. 1 do 200, od pol 4. do 4. ure štev. 201 do 400, od 4. do pol 5. ure štev. 401 do 600, od pol 5. do 5. ure štev. 601 do 800, od 5. do pol 6. ure štev. 801 do 1000. — V soboto, dne 1. februarja popoldne od 1. do pol 2. ure štev. 1001 do 1200, od pol 2. do 2. ure štev. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. ure štev. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. ure štev. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. ure štev. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. ure štev. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. ure štev. 2201 do 2400, od pol 5. do 5. ure štev. 2401 do konca.

Najdeno. Dne 27. t. m. krog 1. ure popoldne se je našla nasproti mestnega kopališča v Ljubljani, rjava listnica z nekaj sto kronami denarja. Isto je dobiti pri najditelju Jak. Vodopivec, Zagorje ob Savi. Sporočiti je natanko vsebino.

Poslano.

Z ozirom na vedno ponavljajoče se napade po naših listih na tukajšne trgovce, izjavlja gremij trgovcev v Ljubljani sledeče:

Gospodarski položaj naše prejšne države, kakor deloma tudi sedanje Jugoslavije je podoben onemu, oblegane trdnjave, v katero je vsak uvoz zaprt. Obstoječe zaloge so se vedno bolj krčile, dočim se je kupna moč našega denarja vsled ogromne produkcije papirnatih bankovcev dan na dan manjšala in dosegla danes že katastrofalen minimum. Našo stisko so znale nevtralne države popolnoma izkoristiti tako, da so tovarnarji za one male pošiljatve surovin morali plačevati ogromne cene, vrhutega v tuji valuti, katero so tri do štirikrat preplačali.

V drugi vrsti so draginje krivi po največ verižarji, tihotapci in prekupčevalci. Le ti so nakopičili velik del razpoložljivega blaga v svojih skrivnih brlogih in ga s tem odtegnili pošteni in javni kontroli podvrženi legitimni trgovini.

Nekateri listi prinašajo zadnji čas poročila, da so na potu iz Amerike baje velike množine tekstilnega blaga v našo državo. Te vesti pa so brez vsake stvarne podlage in povzročajo samo nepotrebno beganje občinstva. To bomo tudi dokazali v kratkem potom časopisov. Navzlic temu, da v doglednem času še ni pričakovati nikakoršnega dovoza blaga, so ljubljanski manufakturni trgovci že meseca decembra pretečenega leta sporočili svoj sklep, da so v ozir velike bedi in pomanjkanju našega ljudstva, obstoječe cene čeravno v svojo veliko škodo, pripravljeni cene blaga izdatno znižati. Ta sklep je odposlanstvo trgovcev izročilo 27. decembra pr. l. poverjeniku za trgovino in obrt, ki se je pa izrazil, da se nahaja sedaj v demisiji, ter da bo celo zadevo rešil njegov naslednik.

Ker pa je ostala cela zadeva še do danes nerešena, je z ozirom na nujnost zadeve načelnik sklical novo posvetovanje, na katerem se je dosegel sledeči

sklep:

Trgovci z manufakturnim, konfekcijskim in modnim blagom v Ljubljani sklenejo prostovoljno, čeravno z velikim žrtvami, da znižajo cene za vse konsumno blago, ki je bilo nabavljeno do konca leta 1918 **za eno tretjino dosedanjih prodajnih cen.**

Ta sklep stopi takoj v veljavo.

Gremij trgovcev v Ljubljani,
29. januarja 1919.
I. Samec, načelnik.

Bonbone vsake vrste po zmernih cenah dobavlja redno tvrdka **FRAN MEDICA, Ljubljana,** Tržaška cesta 4. Postrežba solidna. 5446

Cev.lji! **Sukneni domači čevlji** z debelimi prešitimi klobučevinastimi podplati velikost 36—41 K 28·—, velikost 42—45 K 34·—. Pri odjemu 12 parov povrnem poštnino, zavojnino ter dovolim 5% skonto. **Gorski čevlji iz kravjega usnja za moške,** močni čevlji za štrapac št. 40—46 par K 75.—. **Usnjeni čevlji za otroke** z lesenimi podplati, velikost 23—25 K 19·—, 26—28 K 20·50. Pošilja po povzetju na na vse strani. **Rudolf Werdisheim,** zaloga tovarne za čevlje, **Gradec,** Sporgasse 11.

Ogilje večjo množino proda tvrdka A. KUSLAN, Karlovška cesta 15, v Ljubljani, — Dalje se odda tudi večjo množino **vermut-vina** sladkega

Skladiščni lokal obširen, se išče za takoj ali pozneje. Pismene ponudbe pod **„Skladišče“** na upravništvo „Slovenca“.

Spretno šivilja z večletno prakso sprejme tvrdka **K. Pučnik, Ljubljana, Sodna ulica 3.**

Varuh dja. zanesljiva in dobrosrčna se sprejme k 3 otrokom. Starost 25 do 40 let. Dobra plača. Naslov pove uprava „Slovenca“. 356

Sprejmem takoj 1 ali 2 **tesarskega učenca** z ali brez hrane. **F. Martinec,** mestni tesarski mojster. **Ljubljana, Prule 8.**

Iščem stanovanje z najmanj 4 sobami in pritiklinami za takoj ali pozneje, za uradniško družino obstoječo iz treh oseb (stariši in odrasli sin). Ponudbe na upravo Slovenca pod šifro **„Mirna stranka 756“.**

Učenec iz dobre hiše in primerno šolsko izobrazbo, zdrav in močan, se sprejme takoj v trgovino **Josip Senica, Domžale.** 758

Kdor mi preskrbi čimprej eno **mebljovano sobo** z eno ali dvema posteljama in **souporabo kuhinje,** dobi takoj 50 kron. Naslov pove uprava lista pod štev. 759.

Lokal, svetel, eleganten na prometnem mestu Ljubljane, se z vsem inventarjem, lepa oprava, takoj odda. Potreben kapital 80.000 do 100.000 kron. Blago se lahko odda naprej. Ponudbe po **„Lep lokal 765“** na upravo lista.

Pisalni stroj se proda. Gradišče 15/I. levo. Na vpogled med 12—3 uro. 746(3)

Gospodična **mebliranо sobo.** Ponudišče čedno be na upravo Slovenca pod **„Snažnost 770“.**

Mladenič v 29 letu, izobražen, čistega značaja, samostojen gospodar **vile s trgovino** v pritličju in skladiščem, vse nezadolženo, poleg gotovine nad 80.000 K, se želi v svrho ženitve seznaniti z dekletom v starosti 18—24, neomadeževane preteklosti, izobraženim in poštenih staršev, dekleta z dežele niso izključene, pač pa one, ki so vršile pri vojakih svojo službo; premoženje postranska stvar; eventuelne ponudbe je vposlati — le s sliko, ki se na željo vrne — na upravništvo „Slovenca“ pod **„takojšnja ženitev 768“.** Tajnost strogo zajamčena.

Kupi se **violina** do 30 kron, dražje ne. cenejša Kdor ima za oddati se prosi da bi sporočil v trgovini pri ‚Solncu‘. 769(3)

Iz skladišča g. Scagnettija je oddati **razni demobilizacijski materijal** in sicer: **železo, žica, žel. vijaki, strešna lepenka, razni žeblji, brusni kamni cevi i. dr. ter jako pripravni stroji za mešanje betona.** — Reflektante se vabi naj stavijo pism. ponudbe do 12. 2. 1919. Oglasiti se je **Sodna ul. 11. pr. tl. levo.**

Hiša z vrtom in **več njivami se zamenja** s hišo v Ljubljani eventuelno tudi proda. Naslov v upravi „Slovenca“ pod št. 765.

Fini toaletni vazelin priporoča prva specijalna trgovina z rokavicami in parfumi **O. BRAČAČ,** Ljubljana.

Iščeta se 2 bolj priletni ženski (1 kuharica in 1 sobarica) k boljši obitelji v Zagrebu. Nastop službe takoj Plača po pogodbi. Daljša pojasnila daje gospa **F. Vrinjanin, ZAGREB, Mošinskijeva ulica štev. 17.**

V CELJU je naprodaj velika dvonadstr. trgovska hiša na najbolj prometnem kraju za 400.000 K. Naplačila se zahteva polovico, ostanek po dogovoru. Posredovalci izključeni. Resne ponudbe sprejema upravništvo lista „SLOVENCA“ pod številko 741.

St. 51. Britev z jako finim retilom, že brušena karza rabo. Cene se nahajajo natančno po sliki. Zahtevajte veliki cenik z več nego 1000 slikami, brezplačno. — **E. LUNA, Maribor št. 75.**

Ženini in neveste! Proda se elegantna skoraj nova oprava za spalno sobo, nekaj drugega pohištva, zastori, preproge, posoda, steklenice, svetilke za petrolej, slike, žimnice, blazine, odeje, ter knjige in note. Na ogled od 2.-4. pop. **Slomškova ulica 10/II., Wegschaider.**

Nekaj tisoč železnih obročev za sode ima naprodaj tvrdka **Zabret & Komp.** v BRITOFU pri KRANJU.

Urednik za večji slovenski list z dobro žurnalistično prakso in znanjem gospodarskih vprašanj se išče proti dobri plači. Ponudbe na upravništvo „Slovenca“ pod **„Urednik“.** 759

Srbečico, lišaje odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvirno zakonito zajamčeno »Skaboform« mazilo. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček 4 K, veliki lonček 6 K, porcija za rodbino 15 K. Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna pri zlatem jelenu, Ljubljana, Marijin trg.** Pazite na varstveno znamko »Skaboform«!

Svojo 16 letno **hčerko** želim dati krščanski gospej ozir. družini **za pomoč v kuhinjo** ali tudi k **otroku.** Naslov pri upravništvu lista pod št. 740.

Ženitev.

Mlad jako naobražen gospod lepe zunanjosti želi v svrho takojšnje ženitve spoznanje z mlado inteligentno gospico, oziroma vdovo brez otrok s primernim lastnim premoženjem. Posedujem sam lepo imovino v denarju. Le resne ponudbe po **Economist 771** na upravo ‚Slovenca‘.

Štev. 648.

Razglas.

Po naročilu poverjeništva za javna dela in obrt v Ljubljani bo oddajalo in razpečevalo oskrbništvo državne cinkarne SHS v Celju neposredno svoje izdelke. Prodajale se bodo: **Cinkove pločevine različnih debelosti, čisti cinek in cinkov prah.** Vsi dopisi in naročila, katera se bodo reševala z obratno pošto, naj se pošiljajo plavžarskemu oskrbništvu SHS v Celju. Naročila se bodo izvrševala točno in solidno po stalnih cenah proti **predplačilu.** Zaboji se bodo zaračunjevali po dobavni ceni.

Plavžarsko oskrbništvo SHS v Celju
dne 25. januarja 1919.

Dražbeni oklic.

Lesene barake se bodo potom javne dražbe prodale in sicer:

dne 3./2. tl. v Podutiku pri Ljubljani, 1 baraka;
dne 4./2. tl. na Selu občina Moste pri Ljubljani, 2 baraki; V Vevčah (vojaška prainica) 1 baraka.
dne 5./2. tl. V Gor. Kašlju št. 8 obč. D. M. v Polju na posestvu Antona Robida 2 baraki; v Zalogu št. 39 na posestvu Franceta Sicherl, 1 baraka, 1 ograja;
dne 6./2. tl. V Ljubljani na parceli št. 450/3 (kapucinsko predmestje) Ivana Zakotnik, tes. mojstra v Ljubljani, 1 baraka;
dne 7./2. tl. na Brezovici pri Ljubljani v vasi ob Državni cesti, več raznih barak.

Kupnino je položiti takoj v gotovini. Komisija se snide vsak dan ob 9. uri dop. na licu mesta.

Ljubljana, dne 30. prosinca 1919.

Za vodstvo stvarne demobilizacije:
JELENC, stotnik.

+

Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubi sin, ozir. brat, gospod

IVAN OMAHEN
častniški nam. Jug. strel. polka

v Mariborski rezervni bolnici št. 1 v ponedeljek dne 27. t. m. mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil v sredo, dne 29. t. m. ob 2. uri popoldne na mariborsko mestno pokopališče na Pobrežje.

Povodom prebridke izgube nepozabnega se obenem zahvaljujemo za obile dokaze iskrenega sočutja. Osobito se zahvaljujemo zastopnikoma Jug. strelsk. polka, gosp. poročniku Vladimiru Vodopivcu, gosp. štab. nar. Albinu Erklavec, gosp. štab. ognič. Franjo Pircu, gg. voj. kuratu prof. Ernst Trstenjaku, mariborskim slov. pevcem pod vodstvom g. Blažiča in vsem, ki so spremili predragega k zadnjemu počitku.

KANDIJA, dne 30. januarja 1919.

Globoko žalujoči ostali.

Gostilne v najem!

Pri premogokopni družbi Trbovlje se bodo dne 15. **malega travna t. l.** sledeče gostilne neodvisne ena od druge v **najem oddale.**

1. **Ruduiška restavracija na Vodah,** leži v sredini rudnika z vsem, (ledenico, kegljišče, vrt,) vsi prostori električno razsvetljeni, vodovod v hiši;
2. **Restavracijska podružnica na Vodah,** večinoma gostilna čez ulico, električna razsvetljava.
3. **Gostilna »Walfisch« v Reljah,** poleg kolodvora Trbovlje z ledenico in predvrtom, električna luč.

Interesenti, kateri lahko poslopja vsak čas ogledajo na licu mesta, blagovolijo naj svoje oferte s kratkim popisom življenja vposlati najpozneje **do 15. sušca t. l. na ravnateljstvo Trbovlje.**

Auto.

Tovorni auto za 3 tone in štirisedežni luksus auto, popolnoma nov, z zajamčenim izvoznim dovoljenjem, ki stoji še v tovarni, se radi razmer **odda proti izgubi a conto plačila.** Tovarna zagotovi eventuelno zameno za manjše ali večje vozove. Interesentje naj prijavijo svoje pismene ponudbe pod šifro **„Auto 732“** na upravo lista.

Št. 1314. 678

Razglas.

Na podlagi naredbe celokupne Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 17. januarja 1919, št. 295, se odreja in razglaša sledeče:

Občine: **mesto Ljubljana, Moste, Vič in Zgornja Šiška** tvorijo enoten stanovalni okoliš.

1. Kdor ima v tem stanovalnem okolišu **dvoje ali več stanovanj,** mora vsa ta stanovanja naznaniti mestnemu magistratu ljubljanskemu tekom osmih dni po tem razglašenju. To naznanilo mora obsegati:
   a) natančno označbo lege in obseg vsakega stanovanja in
   b) pri vsakem stanovanju ime hišnega lastnika ali njegovega pooblaščenca.
2. V istem stanovalnem okolišu naznaniti je mestnemu magistratu ljubljanskemu v istem roku:
   a) vsa stanovanja, ki stoje **prazna ali služijo le za shrambo,** ali so sicer opremljena kot stanovanja, pa v resnici ne stanuje nihče v njih;
   b) vsa stanovanja, ki se resnično uporabljajo le nerazmerno kratek čas v letu;
   c) vsa stanovanja, kjer je število **sob večje kot število stanovalcev** brez služabništva, ter neglede na število stanovalcev vsa stanovanja s štirimi in več sobami.

Naznanilo pod 2, a) in b) mora podati hišni lastnik, naznanilo pod c) pa imetnik stanovanja.

Vsa ta naznanila so kolka prosta.

Kdor bi naznanil pod 1 in 2 ne podal pravočasno, je kaznuv po mestnem magistratu ljubljanskem z globo do 5000 K ali z zaporom do 6 tednov

Mestni magistrat ljubljanski, dne 27. januarja 1919.

Anton Adamič

Julka Adamič roj. Prijatelj

Uldem-Dobrepolje Kompolje

27. januarja 1919.

Vsak, kdor rad poceni kupi

pohištvo

naj se ogleda takoj

v zalogi pohištva Vido Bratož

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Suhe gobe

kupuje vedno in v vsaki množini

M. RANT, Kranj,

največja jugoslovanska izvozna trgovina suhih gob, ki obstoji že nad 32 let.

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6

obrestuje hranilne vloge po čistih **3 1/4 %**.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela **koncem leta 1918 nad 43 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.**

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

K št. 1158.

Razglas.

Deželna vlada SHS, oddelek za notranje zadeve, je dovolila glasom razpisa z dne 21. januarja 1919, štev. 30620 ex 1918, povišanje mestne doklade k državni užitnini in samostojne mestne naklade na žgane opojne tekočine, vsled česar se bodo od 1. februarja 1919 dalje pobirale pristojbine po sledeči

užitninski tarifi:

Tar. post.	Vrsta blaga	Merilo	Znesek K	Znesek v
1	Rum, likerji i. t. d.	hl	30	—
2	Žganjevec (Spirit)	„	30	—
3	Žganje	„	15	—
4	Vino	„	36	—
5	Viński mošt	„	19	—
6	Sadni mošt	„	8	—
7	Medica	„	5	—
8	Pivo	„	5	—
9	Kis	„	3	—
10	Voli, biki, krave, teleta	glava	35	—
11	Teleta pod 1 letom	„	6	—
12	Ovce, ovni, koze	„	2	—
13	Janjeta, prašiči, pod 5 kg	„	1	50
14	Prašiči od 5—10 kg	„	4	40
15	Prašiči nad 10 kg	„	8	70
16	Meso, klobase	100 kg	13	—
17	Purani, gosi, race, kopuni	glava	—	50
18	Kokoši, piščeta	par	—	20
19	Jeleni	glava	5	—
20	Divji prašiči	„	4	—
21	Srne, divji kozli	„	1	60
22	Zajci	„	—	50
23	Razsekana divjačina	100 kg	9	—
24	Fazani, divji petelini	glava	—	60
25	Jerebice	„	—	30
26	Liske, kozice	„	—	20
27	Brinjevke, propelice	ducat	—	60
28	Ribe, fine	100 kg	9	—
29	Ribe, navadne	„ „	3	50
30	Riž	„ „	2	—
31	Moka, kruh	„ „	1	60
32	Žito	„ „	1	20
33	Oves	„ „	1	20
34	Seno, slama, otrobi	„ „	—	50
35	Zelenjava	„ „	1	—
36	Sadje sveže	„ „	2	—
37	Sadje suho ali konz.	„ „	3	60
38	Maslo	„ „	9	—
39	Loj	„ „	7	50
40	Svinska mast, slanina	„ „	7	—
41	Milo	„ „	10	—
42	Sir	„ „	7	—
43	Jajca	100 kom.	1	—
44	Vosek	100 kg	22	50
45	Olje laneno	„ „	7	50
46	Olje, laško i. t. d.	„ „	7	50
47	Drva, trda	m³	—	50
48	Drva, mehka	„	—	30
49	Oglje	100 kg	—	40
50	Premog	„ „	—	20

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 30. januarja 1919.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Parketne deščice

dobava in poklada kakor tudi vsa **popravila** in v to stroko spadajoča dela izvršuje in se priporoča

Josip Puh, Ljubljana, Gradaška ulica 22.

Zopet se dobi !!!

Barve za obleke Ia.

100 zav. stane K 50·—,
500 zav. po K 45·— za 100 zavojev,
1000 zav. po K 40·— za 100 zavojev.

Prosto poštnine iz moje zaloge.

Kocke za juho

najfinejša (6 vrst.) K 38·— za 1000 kom.
drugovrstne (5 v) K 28·— za 1000 kom.

»Zipo«

najfinejši pralni prašek, prihrani veliko dragega mila.

1 zaboj 350 zav. K 90·—.

Vse franko Praga.

Za cenjena naročila, dokler traja zaloga, se priporoča s spoštovanjem

Rudolf Cotič, Vrhnika.

PISEMSKE ZNAMKE

jugoslovanske, hrvatske, bosanske, avstrijske, italijanske, kakor tudi vojne in vojno-poštne znamke kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah. Ponudbe s ceno in event. vzorci na: A. Weisz, trgovina pisemskih znamk na Dunaju I., Adlergasse 8. 470

Čevlji tovarne

PETER KOZINA & KO.

iz najfinej. ševro, boks in lak usnja z usnjatimi podplati se dobe po dnevnih cenah. Trpežni zimski iz fine telečine z gumijastimi podplati po K 85·— za moške, K 75·— za ženske v zalogi

LJUBLJANA, BREG.

Priporočam:

žepne svetilke in baterije!!

KARBID 476

zdrobljen, izvrstne vrste za sobne svetilke, ter različno gorivce, nadalje

vsakovrstne vžigalnike

granate in ploščnate, ter samoužke i. dr.

Ignacij Vok

trgovina s šivalnimi stroji in kolesi

Ljubljana, Sodna ulica 7.

Ako rabite

vrtna ali poljska semena

pišite po cenovnik. Trgovina s semeni

SEVER & komp. Ljubljana.

Večja množina **karbida**

se dobi pri **BREZNIK & FRITSCH,** trgovina z železnino v Ljubljani, Sv. Petra cesta štev. 17. 519

Pozor! Jugoslovani! Trgovci!

Nudim Vam

zemljevid

celokupne Jugoslavije

Vsak trgovec naj bi ga prodajal, vsaka hiša naj bi ga imela: saj je to zemljevid naše svobodne domovine. Cena na drobno 2 K. Denar naprej! Trgovcem pošljem najmanj 50 zemljevidov za 60 K, prosto poštnine proti povzetju. Za večja naročila popust po dogovoru.

Se priporočam

Rudolf Cotič, Vrhnika.

NAJSOLIDNEJŠA IN NAJCENEJŠA POSTREŽBA ELEKTRIČNI OBRAT. DIREKTNI UVOZ PROBKOVINE IZ ŠPANIJE IN PORTUGALSKE. ZAHTEVAJTE VZORCE!

Kranjska deželna podružnica

n.-a. dež. življenske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12, II. n.,

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim rizikom, otroških dot, rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —

Prospekti zastonj in poštnine prosto. — Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Anončna

Ekspedicija v vse jugoslovanske in inozemske časopise.

Al. Matelič, Ljubljana

Kongresni trg štev. 3/I.

Brezplačna sestava učinkovitih inseratov v vseh evropskih jezikih.

pisarna

SOBNA OPRAVA

V torek, sredo in četrtek, 4. 5. in 6. februarja se bo razprodalo večje število popolnih sobnih oprav v poslopju nekdanje predilnice v Ljubljani, Kolodvorska ulica 39. Oprava je skoro nova, deloma iz mehkega, deloma iz trdega lesa. Prodajala se bo le celotna oprava: postelje z vso opremo, mize, stoli, omare, umivalniki, nočne omare in drugo.

Ženini in neveste

Nudi se vam ugodna prilika, da najcenejše in najbitrejše popolnoma opremite svoje stanovanja.

Prodajalo se bo dopoldne in popoldne od desete ure dalje.

Blago je primerno tudi za opremo hotelov in pranočišč.

Drogerija

J. C. Kolar

Ljubljana

Wolfova ulica št. 3

Fotomanufaktura

457

Št. 845.

Razglas.

Jugoslovanska tovarna za milo v Spodnji Šiški

ima večjo množino milnega blaga. To blago se bo oddajalo poslej franko tovarna po naslednjih temeljnih, oziroma nadrobnih cenah:

20% pralno milo v kosih po 100 g, komad po K 0·40.
30 „ „ „ „ „ „ 100 g, „ „ K 0·60.
30 „ „ „ „ „ „ 200 g, „ „ K 1·20.
33—40 „ toiletno „ „ „ „ 100 g, „ „ K 2·50.
66 „ milo za britje v „ „ 50 g, „ „ K 2·—.
10 „ milni prašek . . . . . kg K 2·50.

Pri naročbah istega milnega blaga v celih zabojih se dovoljuje znaten popust in se v tem slučaju oddajajo milni izdelki franko tovarna po naslednjih cenah:

20% pralno milo v kosih po 100 g, komad po K 0·30.
30 „ „ „ „ „ „ 100 g, „ „ K 0·45.
30 „ „ „ „ „ „ 200 g, „ „ K 0·90.
33—40 „ toiletno „ „ „ „ 100 g, „ „ K 1·80.
66 „ milo za britje v „ „ 50 g, „ „ K 1·40.
10 „ milni prašek . . . . . kg K 2·—.

Blago se mora plačati naprej, ker se razpošilja sicer le proti povzetju.

Naročila je nasloviti na **Jugoslovansko tovarno za milo v Spod. Šiški.**

V Ljubljani, dne 20. januarja 1919.

Poverjenik za javna dela in obrt: **Inž. V. Remec** l. r.

Vabilo na subskripcijo.

Ustanovi se v kratkem

delniška družba „Triglav“

za izdelavo žitne kave in sadnih konserv.

Delnice so po 500 kron

Vabite se, da se udeležite subskripcije in da pripravljeni znesek takoj vplačate po poštni nakaznici na podružnico Jadranske banke ali pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

Za pripravljalni odbor delniške družbe „Triglav“:

Fr. Cerar, M. Gostinčar, V. Jeretina.

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik: Josip Gostinčar v Ljubljani. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.